

V I E N Y B Ė

1886 • 97TH ANNIVERSARY YEAR • 1983

97 M. 10 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1983 M. GEGUŽES [MAY] 31 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

Senatoriūs Charlos Percy priima "Spirit of Freedom" žymenį iš Anatolijaus Milūno-Amerikos Lietuvių Republikonų Federacijos pirmininko. Šalia Cook apskrities prisiekusiųjų teismo komisioniėrius Kazimieras Oksas. P. Maletos nuotrauka

Lietuviai pagerbė senatorių Percy

Gegužės 7 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, įvykęs Illinois Lietuvių Republikonų Lygos 12-asis Atžymėjimų banketas buvo graži lietuvių politinės veiklos demonstracija. Jau dvylikti metai iš eilės lietuvių republikonai rengia šiuos banketus, norėdami pristatyti lietuvių visuomenei ir pagerbti tuos asmenis, kurie yra nusipelnę politinėje ir visuomeninėje veikloje lietuviams Lietuvos reikalams. Vienas iš atžymėjimų "Spirit of Freedom — Laisvės Dvasios" yra skiriamas kitataučiu, o kitas atžymėjimas "Pasižymėjusio lietuvių" skiriamas tik lietuvių kilmės asmeniui.

Banketo pirmininkai Regina Andrijauskienė ir Juozas Šulaitis, programos pravedėjas Jonas Talandis, banketo leidinio redaktorius Kazimieras Oksas, Lygos pirmininkas Pranas Jurkus ir visi valdybos nariai įdėjo daug darbo ir pastangų, kad šis banketas sėkmingai praeitų.

Šio vakaro pagrindiniai svečiai atvyko iš toliau: senatorius Charles H. Percy, Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, atvyko iš Washingtono, o Aušra M. Zerr, buvusi Amerikos LB visuomeninių reikalų komiteto pirmininkė, su vyrų, atvyko iš Philadelphia. Savo atsilankymu lietuvius republikonus pagerbė Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, o iš Detroito atvyko Amerikos LB vicepirm. Jonas Urbonas.

Programa pradėta himnais, o meninę dalį atliko solistė Audronė Simonaitytė-Gaidžiūnienė.

Atsižymėjusią lietuvių pristatė Jonas Talandis, išskeldamas Aušros

M. Zerr nuopelnus ir atliktus darbus lietuvių politinėje ir visuomeninėje veikloje. Lygos pirm. Pranas Jurkus įteikė žymenį.

Priimdama žymenį Aušra Zerr vakaro dalyviams pasakė gražiai paruoštą žodį lietuviams rūpimais klausimais.

Senatoriūs Charles H. Percy pristatė Amerikos Lietuvių republikonų federacijos pirmininkas Anatolijus Milūnas, apibūdindamas senatoriaus nuopelnus lietuviams ir pakvietė senatorių priimti "Spirit of Freedom—Laisvės Dvasios" žymenį.

Priimdamas žymenį, senatorius dėkojo už jį ir pabrėžė jo reikšmę. Paskui tarė: "Tikrai malonu būti šį vakarą vėl kartu su Aušra, kuriai mes turime didelį respektą Washingtono. Šis atžymėjimas, kurį ji šį vakarą priėmė, prieš dvylika metų buvo paskirtas mano draugui Valdui Adamkui, kuris yra ne tik mano, bet ir daugelio jūsų draugas, ir kurį mes šiandien vertinam kaip asmenį, kuris išves EPA iš chaoso". Po to jis kalbėjo apie Amerikos vidaus ir užsienio politiką, savo simpatijas lietuviams ir pasisakė, jog sekančiais metais vėl bus kandidatu perrinkimui.

Oficialios programos dalį užbaigė Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė. Ji pasidžiaugė, kad pagaliau pagerbta moteris, nusipelnusi pasižymėjusios lietuvių vardo.

Programai pasibaigus, garbės svečiai pabendraavo su banketo dalyviais, darė nuotraukas, o kai kurie lietuvių sugebėjo užangažuoti senatorių ir jo asistentą tam tikriems lietuvių reikalams. A.M.

Didžioji spauda apie Andrių Eivą

Lietuviai, kurie jau yra girdėję apie jauną JAV armijos karininką Andrių Eivą, kuris prieš trejus metus paliko West Point tarnybą ir nuėjo talkinti Afganistano partizanams, dabar didžiojoje Amerikos spaudoje gavo progos daugiau apie jį sužinoti.

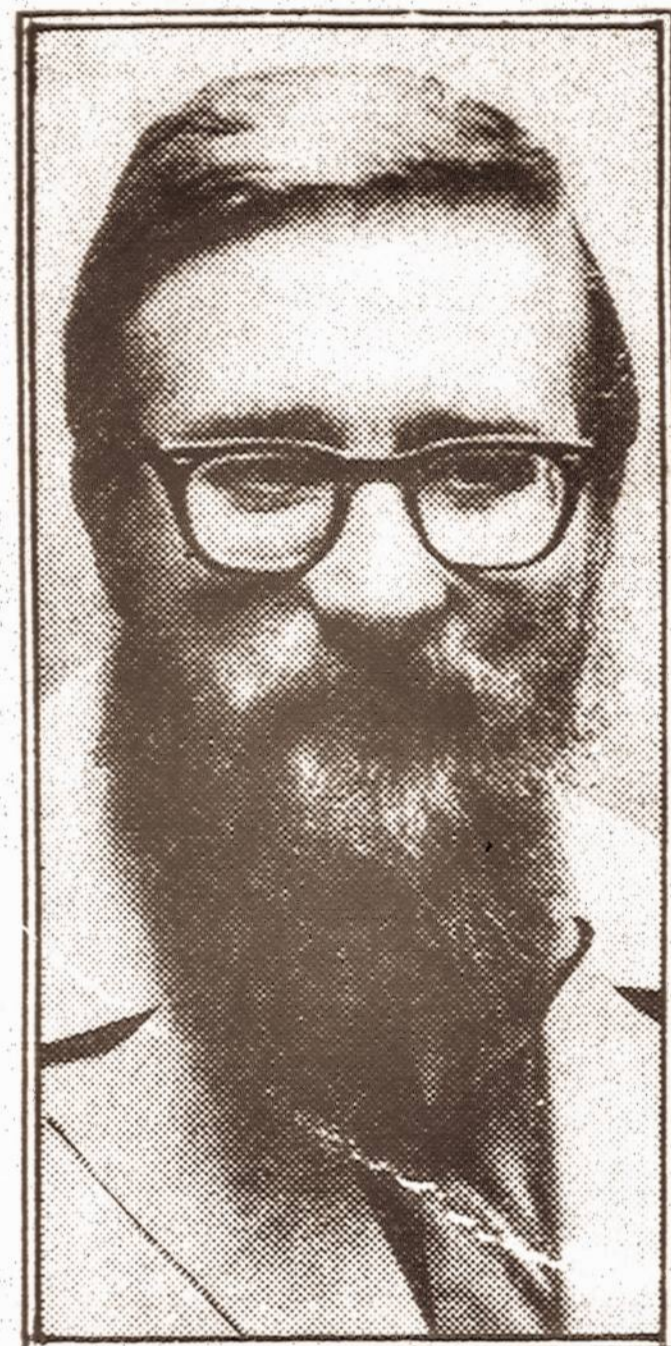
The New York Times gegužės 25 d. savo Washingtono skyriuje įdėjo platoką aprašymą ir Eivos nuotrauką. Reporteris Leslie H. Gelb rašo, kad "pereitą savaitę p. Eiva atidarė vieno kambario raštinę" Aleksandrijoje, Va., ir ji priklauso "American-Afghan Action" organizacijai, nors jos vardo ant durų dar nesą. Tos organizacijos tikslas, kaip ir daugelio kitų organizacijų ir pavienių kovotojų, paveikti JAV Kongresą, kad būtų padėta afganams atgauti savo laisvę. Eiva priduria, kad jis rūpinsis, jog afganų laisvės judėjimas nebūtų numarintas panašiai, kaip buvo numarinti kiti anksčiau buvę laisvės judėjimai.

Reporteris šį Eivos pasiryžimą gražiais žodžiais aprašo pačioje savo rašinio pradžioje, tardamas: "Andrius Eiva nenorėjo, kad Mujahadeen partizanai, kovojantys prieš rusus Afganistane, susilauktų to paties skaudaus likimo, koks ištiko Eivos tėvų draugus ir gimines po II Pas. karo Lietuvoje".

Eivos manymu, reporteris rašo, kad Amerikos slaptoji parama partizanams buvo per menka, vien tik patenkinanti jos politinius užmojus, vien tik remianti laisvės judėjimą, kad jis palengva galėtų sunykti. Jis norėjęs veiklos, tad ją ir pradėjęs. Jis nuvykęs į Afganistaną ir ten slapta dalyvavęs partizanų apmokyme, buvęs suimtas Pakistane už kišimasi ir dabar esąs FBI investiguojamas dėl to, ar kartais jis nepažeidęs Amerikos Neutralumo Pakto.

Bet tuo tarpu Eiva jau buvo susisiekęs su senatorium Paul E. Tsongas, demokratu iš Massachusetts, ir jam paruošęs rezoliuciją praveisti Senate. Joje buvo raginama teikti daugiau pagalbos afganų partizanams. Net 99 senatoriai ją parėmė, bet sugadino Charles M. McMathias, Jr., republikonas iš Maryland, motyvuodamas, kad rezoliucija žadanti daugiau nei Amerika galinti duoti ir tuo pačiu sukelianti klaidingas viltis. Dabar Eiva ruošia naują rezoliucijos tekstą, tikėdamasis, kad gal ją pavyks praveisti.

Apie Amerikos paramą afganų partizanams Eiva atsiliepia neigiamai. Jis pasakoja, kad partizanai nesą pakankamai ginkluoti, o tie ginklai labai senoviški ir neefektiniai. Be to, jis kaltina ir Pakistaną,

Andrius Eiva

kad jo vyriausybė nukreipianti sau geresnius ginklus ir prietaisus, vietoje juos perduodama afganų partizanams.

Nukelta į 16 psl.

BUS TEISIAMAS KUN. TAMKEVIČIUS

Kun. S. Tamkevičius

Nuteisus kun. A. Svarinską (jam priteista 7 metai kalėjimo ir 5 metai tremties), ruošiamą byla jo draugui — Kybartų klebonui kun. Sigitui Tamkevičiui. Jiedu abu yra tikinčiųjų teisėms ginti komiteto nariai, dažnai pasisakiusieji prieš sovietinę valdžią, kuri varžo tikinčiųjų bei kunigų veiklą.

Vienybe is published twice a month by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Edmund Vaičiulis; Composition: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Dr. Algirdas Budreckis, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Jonas Kiznis, Juozas Kreivėnas, Salomėja Narkėliūnaitė, Edvardas Šulaitis, Vytautas Zalatorius.

Brooklyno tilto šimtmetinė sukaktis

1883 m. gegužės 24 d. JAV prezidentas Chester A. Arthur atvyko iš Washingtono ir vadovavo paradui iš Manhattano į Brooklyną per East upę naujai nutiestu pirmuoju šiuo mieste jungiančiu tiltu. Nuo tos dienos tiltas sujungė Manhattan salą su Brooklyno sala, ir abu miestai tapo New York City.

Paminint tilto 100 metų sukaktį šiemet gegužės 24 d. New Yorko meras Koch vadovavo tūkstantinės minios žygiui iš Manhattano į Brooklyną.

☆ ☆ ☆

Tiltą suplanavo imigrantas iš Vokietijos John Roebling su 100 specialistų inžinierių. Bet jis numirė, nepamatęs savo akimis svajonėse sukurto tilto. Užbaigė jo sūnus su žmona.

Prie statybos dirbo virš 1000 žmonių. Darbininkams tada mokėta po \$2.50 dienai.

Tiltas betono, plieno ir lynų statytas per 14 metų. Buvo manyta, kad tiltą pavyks pastatyti už 8 milijonus dolerių ir per trumpesnę laiką, bet užtruko 14 metų ir kainavo dvigubai—\$16 milijonų.

Tiltą norėta pavadinti įvairiais vardais. Tarp jų ir Roebling. Bet laimėjo Brooklynas, nes jis sumokėjo tris ketvirtadalius visų statybos išlaidų. Tada ir pavadintas Brooklyn Bridge.

Tiltas turi 1,595 ir 1/2 pėdų ilgumo, 85 pėdų platumo. Tuo metu tai buvo tikrai naujovė, bet dabar, po 100 metų, savo ilgumu tiltas stovi pasaulyje 35-oje vietoje ir nebelaikomas aštuntuoju pasaulio stebuklu. Jau ir pačiame New Yorke atsirado jam konkurentų. Tai George Washington tiltas, pastatytas 1931 m., Bronx-Whitestone tiltas, 1939 m. ir 1964 m. pastatytas Verazano-Narrows—4,260 pėdų ilgumo.

☆ ☆ ☆

Per šimtą metų New Yorke tiltų-tiltelių per upes, kanalus, sąsiaurius nutiesta virš 300. Bet tada žmonės džiaugėsi, galėdami per tiltą pervaziuoti kabeliniu vagonėliu už 5 c. Arkliu vežamam vežimui, jei jį traukė vienas arklys — buvo 10 centų, o jei du — 20 c. Per tiltą pervaryti avį ar kiaulaitę — 2 centai, dviratinkams — 3 c. Dabar važiuoja traukiniai, šimtai tūkstančių automobilių nemokamai.

Į Amerikos krantus atvykstantys imigrantai pirmiausia pamatydavo Laisvės statulą, jau tada New Yorke pastatytus aukštus namus, na, ir... Brooklyno tiltą, išsikilusį virš visų aukštų pastatų.

☆ ☆ ☆

Per tą tiltą į Brooklyną kėlesi ir daug lietuvių imigrantų. Pirmoji lietuvių kolonija isikūrė Manhattane, Broome St., Grant St. arti dabartinio Holland tunelio, kur lietuviai pasistatė Aušros Vartų bažnyčia.

Dar daugiau lietuvių keldavosi vėliau (1903 m.) pratiestu per East upę Williamsburgh tiltu, į Williamsburgh sekciją Brooklyne. Čia ilgus metus buvo didysis lietuvių rajonas prie Grand St. Čia buvo ir visa lietuvių spauda ir dvi parapijos, lietuvių salės, klubai o prie Brooklyno tilto, kiek mažesnė kolonija — prie Sands St. ir Hudson Ave. Ten isikūrė ir tebeveikia lietuvių šv. Jurgio parapija.

100 m. sukaktis paminėta kuo iškilmingiausiai kalbomis, šokiais, koncertais, banketais. Vakare miestas ir tiltas buvo apšviesti 9,600 fejerverkų. Sukakties pramogos dar vyksi iki rugsėjo mėn., o gal ir ilgiau.

KITI ŠIMTAMETINIAI MINĖJIMAI

Spalio mėn. New Yorko opera minės savo 100 metų sukaktį. Į šią sukaktį iš viso pasaulio suvažiuos daug muzikų, operų darbuotojų. Ir lietuviams operų mėgėjams bus įdomu pamatyti, kad New Yorkas yra pamilęs savo operą, kad New Yorko opera yra pasaulinio masto ir kad toje operoje savo laiku yra dainavę lietuviai solistai ir choristai.

☆ ☆ ☆

Kalbėdami apie šimtmetines sukaktis, prisiminkim, kad artėja ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o taip pat ir Vienybės 100 metų sukaktys. Jos įvyks 1986-aisiais metais. Dveju su puse metų laikotarpis greit prabėgs. Ar daug kas tiems minėjimams jau ruošiasi? SLA nariai, nežiūrind, kur jie begyventų, jau dabar pradeda ruoštis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje didžiajam minėjimui, įvyksiančiam 1986-aisiais metais Chicagoje.

KAIP ŠAIPĖSI IŠ PASIGĖRUSIO NOJAUS?

Chicagos Draugas teikėsi "paaiškinti", kas iš tikrųjų yra tas Vilniaus "Tėviškės" draugijos pirmininkas, dimisijos generolas Pranas Petronis. Pagal Draugą, Pr. Petronis yra į bolševikus persimetęs nepriklausomos Lietuvos karininkas, sulaužęs lietuvių kario priesaiką būti ištikimu Lietuvai.

Ką Draugas parašė — tiesa. Tik ta "tiesa" nėra joks moralinis sprendimas. Ir štai dėl ko.

1.-Visuose kraštuose politikoje ir kariuomenėse, o ir šiaip gyvenime yra mėgstamos priesaikos. Žinoma, priesaika turi savo vertę, prisiekiantįjį moraliai įpareigoja. Teismuose priesaika kartais yra vienintelė priemonė nustatyti teisybę. Vedybos irgi pagrindu turi priesaiką, tik iš kur tiek divorsų? O kiek prezidentų (įskaitant ir lietuviškąjį) prisiekė gerbti konstituciją, o paskui rašė naują konstituciją ir vėl prisiekė?

Prisiekusį karį lengviau nuvesti į apkasus ir mirtį. Karių priesaikos kartais mažiau vertingos, nes jos remiasi prievarta (pabandytų kuris eilinis priesaikos atsakyti!). Šio praėjusio karo audrose lietuvių karių besąlyginis priesaikos laikymasis būtų reiškęs pačios vertingiausios tautos dalies susinaikinimą. Daug mūsų pabėgėlių Vakarose prisiekė kitas pilietybės ir lengvapėdiškai pamiršo, ką tai reiškia. Betgi yra psichologinio pagrindo manyti, kad toki prisiekinėtojai dažniausiai būna geri naujojo krašto piliečiai ir drauge naudingi senajai tėvynei. Vadinasi, priesaikomis čia jei kas ir nepataisoma, tai bent nesugadinama.

2. Draugo autorius rašo apie Pr. Petronį, bet savos pavardės bijosi. Tad kyla įtarimas, ar jis pats nėra prisiekęs papildomą pilietybę. Tada būtų skirtumas tik toks, kad Pr. Petronis prisiekė Rytuose, o Draugo bendradarbis Vakarose. Daug kas Kaune prisiekė kardo be reikalo nepakelti, bet be garbės nuleisti. Daug kas turėjo reikalo kar-

dą pakelti, bet nepakėlė. Tad nebuvo ko ir nuleisti.

3. Po 1940-44 metų audrų dalis lietuvių rado pražūtį Rytuose, daliai teko prievartinė emigracija į Vakarus. Tėvynėje likusiems teko pasirinkti: žūti ar taikintis prie naujo gyvenimo. Taip ir buvo: daug kas žuvo, o daug kas prisitaike. Kokią teisę dabar pabėgėliai turi į anuos tėvynėje pasilikusius: juos aukštinti ar smerkti? Kokia būtų tautos ateitis, jei visi pasilikusieji būtų pasirinkę pražūtį?

Lietuvių tautai moraliai naudingi dėl tėvynės žuvusieji, naudingi ir pabėgėliai į Vakarus, bet labiausiai naudingi tie, kurie vienokiu ar kitokiu būdu neša lietuvių tautos likimą per dabartį į ateitį. Apie tai išėivijoje reiktų kalbėti atsargiau, ypač tiems, kurie apie tėvynės meilę garsiai kalba, o į tautos likimo ateitį neša tik tuščią maišelį.

4. Apie Vilniaus "Tėviškės" draugiją ir jos pirmininką Pr. Petronį išėivijoje daug kas mėgsta atsiliepti be pagarbos. Bet daug kas į ten kreipiasi ir įvairiais reikalais. Ir ta draugija ir jos pirmininkas bolševikijoje nėra labai galingi, ne visus besikreipiančius pajėgia patenkinti. Bet sąžiningos išėivių spaudos ir veikėjų reikia paklausti:

a. kam ir kuo išėiviams "Tėviškė" ir jos pirmininkas yra padėjęs?

b. kam ir kuo išėiviams "Tėviškė" ir jos pirmininkas yra pakenkęs?

Nėra vilčių, kad "Tėviškė" su Pr. Petroniu kada nors pasiprašys priimami į VLIKą nariais ir jungsis į tėvynės laisvinimo darbus, bet ir be to tėvynėje ir išėivijoje yra gausu Lietuvai naudingo veikimo. Kieno mentalitetas tiek siauras, kad to nesupranta, tų "garbei" tenka priminti seną Biblijos istoriją, kai išsigelbėjęs po tvano Nojus pasigėrė, o vienas iš jo sūnų iš tėvo pasityčiojo.

Darius ir Girėno paminklui Lenkijoje (Soldino miške) restauruoti chicagiečiai sudėjo apie \$600 ir pasiuntė į Lenkiją.

Vienybės šimtmetinis minėjimas turėtų įvykti taip 1986-aisiais metais New Yorke, Chicagoje ir keliose kitose kolonijose, kur yra daugiau Vienybės rėmėjų ir skaitytojų.

Vienybės leidėjus neramina jau mūsų pačių amžius. Mums, kaip ir kitiems, reikia daugiau jaunesniųjų žmonių talkos. Mūsų metų veikėjai ir daug jaunesni veikėjai džiaugiasi, sulaukę pensininkų amžiaus. Nors dar kai kurie ir nori rūpintis spaudos ir organizacine veikla, bet daugiau nori atostogauti, pavažinėti, pailsėti, o į minėjimus ar pramogas ateina tik tada, kai gerai jaučiasi.

Mums, vienybiečiams, išpareigojusiems tęsti laikraščio leidimą, sąlygos kasdien sunkėja. Viskam brangstant, tenka ieškoti pajamų laikraščiu išleidinėti. O toms pajamoms gauti reikia atlikti pajamas duodančius komplikuočius darbus! Tie darbai ir eikvoja mūsų pagrindinę energiją.

☆ ☆ ☆

Gerbiameji vienybiečiai, kreipiamės į jus visus. Bendrai pagalvokime, kaip galėtume tinkamiausiai ir gražiausiai paminėti 100 metų tebelaukiančią Vienybę. Visoje Amerikoje šiemet iškilmingai paminime Aušrą jos šimtųjų gimtadienio metų proga. Aušra savo šviesa pažadino naujam gyvenimui daugelį lietuvių ir jų organizacijų. Seniausia Aušros idėjų tęsėja yra Vienybė. Tad jos šimtmečio paminėjimo mintimis užsiimkime ne tik keliaudami tiltais, sukaktuvinkais ir nesukaktuvinkais. Prisiminkime, kad ir savas laikraštis yra kaip nors dvasinis tiltas, kuris jungia ir palaiko vienoje draugėje didžiulę lietuvių šeimą.

Jonas Valaitis.

Vienybe, 1983 m. gegužės 31 d.

Šalčių šeimos suvažiavimas Lietuvoje

Lietuvoje išeinantis žurnalas Šeima (1983 m. Nr. 4) paskelbė įdomų straipsnį apie Šalčių genties suvažiavimą Lietuvoje, pavadintą "Dabar ir prieš šimtą metų".

Vienas Šalčių genties žmogus — buvęs mokytojas Kostas Markauskas pabandė prikelti iš užmaršties penkių vienos šeimos kartų istoriją. Jis davė garsą visiems giminėms, išsiuntinėdamas apie du šimtus pakvietimų, kuriose buvo taip sakoma:

"Prieš šimtą metų Čiudiškiuose (Prienų raj.) susituokė Pranciška Kavaliauskaitė ir Juozas Šalčius. Tai buvo pradžia mūsų giminės, kuri plačiai išsisklaidė po pasaulį. Išreikšdami geriausius jausmus vieni kitiems, norėdami pabendrauti, pasidalyti mintimis, smagiai praleisti laiką, nutarėme suvažiuoti į pirmąjį Pranciškos ir Juozo Šalčių ainių susitikimą..."

Kaip rašoma Šeimos žurnale, na ir sulėkė iš visos Lietuvos Šalčiai į Zuikinę prie Kauno. Prie stalų susėdo daugiau kaip šimtas žmonių, kurių vyriausiam buvo 87-ri, o jauniausiam — vos vieneri metai. Įdomu, kad iš anksčiau minėtos dviejų žmonių santuokos prieš šimtą metų dabar kildina net 161 "Šalčių kraujo" žmogus, o su "kito kraujo" marčiomis, žentais gyvuojanti net 220 asmenų Šalčių gentis.

Buvusi žemdirbių šeima laikui bėgant pasitraukė nuo šio amato ir šiuo metu juo užsiima tik septynetas, kurių 4 yra specialius mokslus baigę agronomai, o vienas — žemės mokslų kandidatas.

Tačiau dauguma iš Šalčių genties yra tapę inžinieriais — net 14. Tiek pat esama ir medikų, nemaža tarnautojų, kvalifikuotų darbininkų, pedagogų. Yra architektas, dailininkas, muzikas, jūreivis. Bendrai paėmus — 43 turi aukštąjį išsilavinimą, o du — profesoriai, mokslų daktarai. Miestiečių Šalčių giminėje dabar esama 147, o kaimiečių — tik 14.

Įdomu, jog iš dešimties prieš 100 metų susituokusių Juozo ir Pranciškos vaikų yra gyvi trys: tai 87 m. amžiaus Antanas Šalčius, 85 m. Kotryna Šalčiūtė-Strukčinskienė ir 81 m. Andrius Šalčius. Vienas iš to dešimtuko vaikų — Jonas buvo net į JAV atkeliavęs ir čia anglių kasyklose duoną pelnė.

Petras ir Matas Šalčiai

Minimame straipsnyje iškeliama pagarsėjusieji Šalčiai. Apie juos taip rašoma:

"Šioje kartoje buvo keli žmonės, kurių vardus žino daugelis. Tai ekonomikos mokslų daktaras, profesorius Petras Šalčius, daugelio straipsnių ir vadovėlių autorius, 1940-aisiais ėjęs Vilniaus universiteto prorektorius pareigas. Daugeliui žinomas ir Matas Šalčius — keliauninkas ir žurnalistas, išgarsėjęs savo knygomis apie tolimas, egzotiškas šalis. Juos ir kitus, nesulaukusius mūsų dienų, geru žodžiu paminėjo profesorius Mindaugas Strukčinskas, pasakodamas apie Šalčių giminės praeitį. Senolių ir negalėjusių dalyvauti susibūrimo nuotraukos buvo išdėliotos specialioje vinjeteje".

Tame straipsnyje yra ir daugiau įdomių žinių apie Šalčių giminę. Pažymėtina, jog Šalčių moterys — ilgaamžės. Jų amžiaus vidurkis 85 metai. Vyrų amžiaus vidurkis — kur kas trumpesnis — 74 metai. Visa giminė turi polinkį sirgti astma. Antroji neganda — širdies ligos. Beje, pas Šalčius dabar gimsta kur kas daugiau mergaičių negu berniukų, taigi ji moteriškėja...

Taip pat buvo malonu girdėti pasakojimų, jog didžiulėje Šalčių šeimoje per 100 metų nė vienas nėra baustas už kriminalinius nusikaltimus, vagystes, net muštynes. Buvo pabrėžta, kad Šalčiai nuo amžių yra buvę dori žmonės, teisingi ir darbštūs. Visi yra buvę geri pasakoriai, mėgdavo pafantazuoti, kiti su jais noriai tardavosi.

Beje, Amerikoje gyvena aukščiau minėto Petro Šalčiaus vaikai — Vienybės bendradarbis Almus Šalčius iš Great Neck, N. Y. ir dr. Giedrė Sidrienė iš Streator, Ill., kurie savo tėvų prisiminimui St. Patriko katedroje gegužės 15 d. buvo surengę atsiminimo koncertą. Programos dalį atliko pasižymėjęs lietuvis vargonininkas Albinas Prižgantas.

Mums irgi čia malonu pasveikinti visus Šalčius ir palinkėti, jog jų giminė sulauktų kitos šimtinės metų ir dar gausiau susirinktų draugėn. [eš.]

Seneliai Šalčiai — iš k. į d.: Antanas, Kotryna ir Andrius.

Vienybė, 1983 m. gegužės 31 d.

Keliautojas Matas Šalčius 1931 m. Indijoje kalbasi su Rabindranato Tagore sekretorium.

Prof. Mindaugas Strukčinskas prie dalies Šalčių darbų Vilniuje, Mokslininkų Rūmuose įvykusioje parodoje.

JUOZO KASMAUSKO 100 METŲ SUKAKTIS

So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija gegužės 22 d. savo salėje paminėjo Juozo Kasmausko 100 metų amžiaus sukaktį. Gaila tik, kad pats sukaktuvininkas buvo susirgęs ir parengime negalėjo dalyvauti.

Paskaitą apie Kasmauską skaitė Juozas Dičys. SLA viceprezidentas Aleksandras Čaplikas perskaitė Kasmauskui sveikinimą iš prez. Reagan, gubernatoriaus Dukakis ir iš mero White.

Oficialiąją dalį pravedė Lionginas Izbickas. Meninėje dalyje padaina-

vo Benediktas Povilavičius, akompanuojant Jeronimui Kačinskui.

Kasmauskas 1916 m. įsteigė Bostone medicinos instrumentų įmonę, kuri veikė 43 metus. Jis priklausė daugeliui lietuvių organizacijų ir rėmė jų veiklą. Po II Pas. karo jis sudarė dokumentus 27 šeimoms atvykti į Ameriką ir padėjo joms isikurti. Kasmauskas yra ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas.

Apie šimtmetį Juozą Kas-Kasmauską teks rašyti daug plačiau.

Juozui Kasmauskui linkime dar daug metų gyventi.

Atsisveikino su Jonu Simanavičium

Visos Kanados lietuvius sukrėtė žinia apie staigią visuomenininko, "Tėvynės prisiminimų" radijo steigėjo ir vedėjo Jono-Roberto Simanavičiaus mirtį.

Velionis buvo pašarvotas Turneri-Porterio laidotuvių namuose. Sermeninėse bei maldose dalyvavo labai daug žmonių, dar daugiau jų dalyvavo atsisveikinimo vakare Priskėlimo šventovėje, kuri buvo sausakimša.

Religinės muzikos programą atliko solistai: L. Marcinkutė, S. Žiemelytė, Vyt. Paulionis, J. Sriubiškienė, A. Paulionis su p. Paulioniene, R. Strimaitis, A. Pakalniškytė, A. Simanavičius.

Maldoms vadovavo kun. Eug. Jurgutis, OFM. Atsisveikinimo kalbas pasakė: dr. J. Sungaila — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu, S. Varanka — vilniečių vardu, gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB krašto valdybos pirm. J. Kuraitė-Lasienė, KLJS ir PLSJ vardu — pirm. Z. Bersėnaitė, JAV Lietuvių Bendruomenės — vykd. vicepirm. J. Urbonas, VLIKO pirm. dr. K. Bobelio vardu — A. Firavičius, Toronto L. Namų — pirm. V.

Vokiečiai apie padėtį Lietuvoje

Vak. Vokietijoje leidžiamas žurnalas *Der Spiegel*, (1983 m. Nr. 16) išspausdino ilgesnį straipsnį apie "Partijos daromas nuolaidas katalikų Bažnyčiai, bijodama įvykių, panašių į Lenkijos". Straipsnis yra paremtas Kauno seminarijos rektoriaus Viktoro Butkaus duotu pasikalbėjimu.

Vakarų Vokietija Pabaltijo klausimu

Gegužės 23 d. Federalinės Vokietijos užsienio reikalų ministerija atsiuntė atsakymą į dr. K. Bobelio laišką. Dr. Bobelis kovo 25 d. buvo išsiuntinėjęs panašaus turinio laiškus visiems Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministrams. Pabaltiečių Pasaulinės Santalkos vardu jis atkreipė dėmesį į Pabaltijo kraštų padėtį.

Laiške, kuris pasirašytas pasiuntinybės patarėjo informacijos reikalams Dr. Alexander Arnot, pareiškama:

"Federalinė vyriausybė yra dažnai, viešai ir aiškiai pareiškusi savo laikyseną dėl Sovietų Sąjungos įvykdytos Baltijos valstybių aneksijos: Vokietijos Federalinė Respublika nuo pat pradžios ir visą laiką šios aneksijos nepripažįsta ir nenumato to daryti".

•••

Hamburge veikia apylinkės lietuvių savišalpos grupė. Jos valdybon išrinkti: pirm. I. Sragauskis, vicepirmininkai R. Baliulis ir A. Mašildauskienė, sekr. E. Banevičienė ir išd. A. Gedvila; kontrolės komisija — K. Mašildauskas ir E. Baliulienė.

Grupė remia vargan patekusius

Dauginis, latvių — konsulas dr. Upenieks.

Kalbėtojai pabrėžė velionio nuopelnus Lietuvių Bendruomenės ir visuomeninėje veikloje per praėjusius tris dešimtmečius.

Velionis palaidotas šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje gegužės 23 d. po koncelebracinių mišių, kurias Priskėlimo šventovėje atnašavo keletas kunigų ir pamokslą pasakė kun. J. Staškus.

Į kapines velionį palydėjo tūkstantinė minia. Apeigas atliko velionio brolis kun. Aug. Simanavičius, OFM. Prie kapo stovėjo visuomenės veikėjai, organizatorių pirmininkai bei atstovai, svečiai iš JAV buvęs LB pirm. inž. V. Kutkus, dabartinės valdybos vykd. vicepirm. J. Urbonas, adv. A. Maloney ir kiti.

Atsisveikinimo žodį šaulių vardu tarė St. Jokūbaitis.

Žinia apie Simanavičiaus mirtį pasklido žaibo greitumu po visą Š. Ameriką. "Amerikos balsas" iš Washingtono jau sekančią dieną perdavė žinią Lietuvai oro bangomis, pateikdamas ir biografinius duomenis.

tautiečius ir kultūrinę lietuvių veiklą. Turima 23 narius.

Lietuviškos šeimos susilaukė Vasario 16 gimnazija. Pernai gruodžio 30 d. nedidelėje Huettenfeldo katalikų šventovėje kun. J. Dėdinas sutuokė gimnazijos mokytoją Joaną Vaičiulaitę su gimnazijos auklėtiniu Robertu Slaviku. Vestuvės atšvestos Vasario 16 gimnazijos patalpose su lietuviškomis tradicijomis — vartų užkėlimu, piršlį suvaindinusiu direktoriumi A. Šmitu, svočia — M. Šmitiene. Trūko tik Washingtono gyvenančių jaunosios tėvų — Joanos ir Antano Vaičiulaičių. Jiems atstovavo Huettenfeldan atsiūsta vyriausioji dukra Danutė.

Lietuvių Kultūros institutas Vak. Vokietijoje išleido Arthur Hermann'o studiją apie pastarųjų penkerių metų istorinius tyrinėjimus apie Lietuvą. Leidinys išleistas vokiečių kalba, 28 psl. Tai ketvirtas Lietuvių Kultūros instituto leidinys.

Žuvo lakūnas Ch. Vidas

New Yorko Daily News paskelbė, kad Šiaurės jūroje žuvo Amerikos karinės aviacijos kapitonas ir pilotas Charles M. Vidas, 32 metų ir piloto pavaduotojas leitenantas Stephen A. Groark, 23 metų. Žuvo grįždami iš skridimo atokiai nuo V. Vokietijos krantų.

Žuvusio kapitono Ch. Vido tėvai gyvena Kennebunkporte prie pat pranciškonų vienuolyno. Kam teko ten atostogauti, gerai pažino dr. Juozą Vidą, kuris nuolat ateidavo prie maudymosi baseino.

JAV LB Clevelando apylinkės valdyba [praėjusios kadencijos]. Iš k. į deš.: A. Miškiniene, Z. Kripavičiūtė, J. Malskis [išbuvęs 12 metų valdybos pirmininku] I. Bublienė. Stovi: J. Gudėnas, V. Mariūnas, J. Skirpstas ir V. Bacevičius. Trūksta S. Lenkauskaitės. Vlado Bacevičiaus nuotr.

KANADOJE

KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Ryšium su Montrealio Šv. Kazimiero parapijos 75-erių metų sukaktimi Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė surengė savo narių suvažiavimą 1983 m. balandžio 18 d. minėtos parapijos klebonijoje.

Dalis kunigų dalyvavo parapijos iškilmėse balandžio 17 d., o sekančią dieną — suvažiavime. Štai jų pavardės: J. Aranauskas, SJ, St. Kulbis, SJ, J. Kubilius, SJ, St. Šileika, V. Skilandžiūnas, Aug. Simanavičius, OFM, J. Liauba, OFM, J. Gutauskas, J. Staškus, Pr. Gaida. Taipgi dalyvavo ir vysk. V. Brizgys.

Vysk. V. Brizgys buvo pagerbtas pietų metu jo 80-jo gimtadienio proga.

PAMINĖTA AUŠRA

"Aušros" 100 metų sukaktį Toronto lietuviai paminėjo specialia iškilme balandžio 24 d. Lietuvių Namuose. Ją surengė specialus komitetas.

Dr. J. Basanavičiaus pratarmė ("prikalbą") iš "Aušros" perskaitė A. Petrauskas. Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vad. D. Deksnytės-Powell, padainavo Č. Sasnausko "Sužadinkim Lietuvą" (žodžiai Maironio-Vydūno). Įvadinių žodį tarė KLB Toronto apyl. pirm. adv. A. Pacevičius, kviesdamas paskaitai prof. A. Klimą iš Rochestero.

Paskaitininkas kalbėjo apie pusvalandį ir pateikė daug istorinių faktų.

Kun. Algimantas Žilinskas, ilgus metus dirbęs lietuvių evangelikų parapijoje Toronte, prieš pusantrų metų pradėjo specializuotis ligonių sielovados srityje. Pirmiausia baigė du trijų mėnesių klinikinės sielovados kursus Toronto ligoninėje. Gavęs Ontario valdžios stipendiją, pradėjo lankyti naują 11-kos mėnesių kursą psichiatrinėje ligoninėje ir jau artėja prie pabaigos.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas su žmona balandžio 28 d. dalyvavo Kanadoje gyvenančių venezueliečių dailininkų kūrinių parodos atidaryme Columbus Centre, 901 Lawrence Ave. W.

Algis Nausėdas dirba Ontario gamtos išteklių ministerijoje kaip vienas iš jos pareigūnų. "The Globe a. Mail" išspausdino Allan Robinsono straipsnį, pagrįstą A. Nausėdo pareiškimais bei jo pateiktomis duomenimis.

Danielius Mališka, Vilnius Records direktorius, praneša, kad gavo išimtiną ir vienintelę teisę plauti Montrealio pagarsėjusios dainininkės Ginos Čapkauskienės naująją klasikinės muzikos dainų ir arijų plokštelę—albumą.

Plokštelė tvarkoma ir gaminama garsėjančio Montrealio lietuvių muziko, kompozitoriaus ir impresario Alexandro Stankevičiaus, vienoje geriausių Kanados studijų, Montrealyje.

Andrius Valevičius, jėzuitų ordino narys, baigęs filosofijos mokslus V. Vokietijoje, savaitę viešėjo pas savo tėvus Mississaugoje. Pailsėjęs išvyko į Montrealį tęsti studijų McGill universitete, kur ruošis filosofijos magistro laipsniui.

Tragiškai žuvo James Pukteris, iš Montrealio vos sulaukęs 19 m. amžiaus, automobilio nelaimėje. Paliko tėvus Leyden ir Kazį Pukterius, du brolius ir močiutę Katariną Pukterienę.

PROF. J. KAKARIEKA

Čilės universiteto istorijos fakulteto dekanu šiuo metu yra lietuvis prof. dr. Julius Kakarieka. Jis yra vienas iš nedaugelio lietuvių po karo emigravusių į Čilę.

Jo žmona yra ten pat aukštesniosios mokyklos mokytoja, o visi vaikai taip pat išėję aukštuosius mokslus.

Vienybė, 1983 m. gegužės 31 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

PAŠVENTINO PAMINKLĄ DAIL. ADOMUI VARNUI

Paminklas prof. A. Varnui, pastatytas pagal skulptoriaus Ramo-
jaus Mozoliausko projektą. Jis pa-
šventintas gegužės 29 d. tuojau po
bendrųjų tos dienos iškilmų Lietu-
vių Tautinėse kapinėse.

Paminklą pašventino kan. V.
Zakarauskas. Buvo trumpa progra-
ma. Balys Pakštas su palyda rage-
liu atliko "Raudą" ir "Malda".

Išleistas specialus leidinėlis, kurį
buvo galima gauti kapinėse ir pas
komiteto narius. Leidinėlis gausiai
ilustruotas dail. Varno darbų nuo-
traukomis. Jame taip pat surašyti
aukotojai ir aukos paminklui staty-
ti.

Paminklas yra kapinių 3-oje sek-
cijoje, 18-ame bloke.

Anatolijus Milūnas, Jonas Talandis
ir Kazimieras Oksas, iš Chicagos,
Eugenijus Zurys, iš Connecticut, ir
Elena Jurgėlaitė iš Washingtono,
atstovavo Amerikos Lietuvių Re-
publikonų tautinei federacijai bir-
želio 2-5 dienomis Secaucus, New
Jersey, įvykusiame Republikonų
tautinių grupių tarybos metiniame
suvažiavime. New Yorko ir New
Jersey lietuviai republikonai daly-
vavo tame suvažiavime kaip svečiai
stebėtojai.

Aldona Veselkienė vadovaujanti
Lietuvių tautodailės instituto Chi-
cagos skyriui, rūpinasi lietuvių
tautodailės paroda, kuri bus Uni-
versity of Illinois — Chicago Mont-
gomery Ward galerijos patalpose,
II-jų Pasaulio Lietuvių Dienomis.

Danos Stankaitytės ir Algirdo Bra-
zio nuotrauką atspausdino South-
west News-Herald ryšium su šių
solistų dalyvavimu Ponchielli ope-
ros "I Lituani" pastatymu Auditorium
teatre Pasaulio Lietuvių die-
nų metu.

Sen. Charles Percy susitinka su Chicagos Marquette Parko lietuviais. Iš
dešinės: Cook County šerifo policijos ltn. A. Kazlauskas, jo motina
Petronėlė ir pusseserė Irma. Irma yra muzikė, tik prieš nepilnus metus iš
Lietuvos į Chicago vykusį nuolatą apsigyventi.

Vienybė, 1983 m. gegužės 31 d.

HANS LIPSCHIS GRĮŽO Į VOKIETIJĄ

Buęs SS kuopos vadas Hans
Lipschis, kuris prieš 30 metų apsi-
gyveno JAV, iš Chicagos balandžio
14 d. grįžo į Vokietiją. JAV teisin-
gumo ministerija buvo užvedusi
bylą, kurioje jis buvo kaltinamas
neteisėtai įvažiavęs į Ameriką. Dėl
to jam gresė deportacija į Vokieti-
ją. Nelaukdamas to, jis pats išvy-
ko.

Hans Lipschis yra gimęs Lietuvo-
je, bet 1943 metais priėmė Vokieti-
jos pilietybę ir karo metu, tarnau-
damas SS daliniuose, dirbo Ausch-
witzo ir Birkenau mirties stovyklo-
se. Jis be to buvo kaltinamas
persekiojęs civilius gyventojus.
Įvažiuodamas 1956 metais į JAV,
jis buvo nutylėjęs savo nacionalsoc-
ialistinę praeitį. Todėl jam Chica-
goje įvykusiame teisme buvo atim-
ta JAV pilietybė.

Rima Šilėnaitė, iš Forest Park,
netoli nuo Chicagos, šią vasarą
dirbs Jungtiniame Baltiečių Komi-
tete Washingtono. Jos kandidatūrą
parinko Amerikos Lietuvių Tary-
ba. Šilėnaitė pernai baigė studijas
Amerikos universitete Washingto-
ne.

Muzikas Petras R. Aglinskas savo
kompozicijos kūriniu "Karnizas Pa-
neling" laimėjo muzikinį konkursą
Northwestern universiteto suruoš-
tose varžybose. Jo kūrinių North-
western universiteto simfoninis or-
kestras atliko birželio 5 d. 8:15 val.
vak. Pick-Stager Concert Hall,
1977 Sheridan Rd., Evanston, Ill.

Balzeko Lietuvių Kultūros muzie-
jaus ruošiamą "The Lithuanian
Immigration Experience" parodą
finansuoja National Endowment for
the Humanities" organizacija. Ši
paroda bus II-jų Pasaulio Lietuvių
Dienų metu, University of Illinois
at Chicago patalpose.

Komp. Vl. Jakubėno prisiminimo vakaronės, įvykusios Chicagos Jaunimo
centro kavinėje gegužės 6 d. programos dalyviai: J. Kreivėnas, Ed.
Šulaitis, T. Rūta, D. Polikaitytė, M. Motekaitis, Iz. Motekaitienė, kun. A.
Trakis.
Z. Degučio nuotr.

Prisimintas komp. Vl. Jakubėnas

Gegužės 6 d. Jaunimo Centro
kavinėje buvo prisimintas iškilusių,
Chicagoje prieš daugiau negu 5
metus miręs, komp. Vl. Jakubėnas.

Prisiminimo vakaronę atidarė
komp. Vl. Jakubėno Draugijos
pirm. Ed. Šulaitis, primindamas,
jog ši jau antroji iš eilės vakaronė
beveik sutampa su komp. Jakubė-
no gimtadieniu (jeigu kompozitorius
būtų gyvas gegužės 15 d.
būtume minėję jo 79-į gimtadienį).
Jis kvietė pažvelgti į vakaronei
paruoštą spausdintą programą, ku-
rioje buvo žinių apie pačią Draugi-
ją. Ten buvo parašyta, jog komp.
Vl. Jakubėno Draugija perėmė šio
kompozitoriaus kūrybinį palikimą,
tą palikimą saugoja ir rūpinasi, kad
šis asmuo bei jo kūryba nebūtų
pamiršti nei dabar nei ateityje.

Atsiminimų pluoštą apie komp.
Jakubėną pateikė kun. A. Trakis,
kuriam dažnai yra tekę su Vl.
Jakubėnu susitikti ir bendrauti,
ypatingai rengiant giesmių progra-
mas "Tėviškės" evangelikų parapi-
joje.

Gerai išstudijuotą ir profesiona-
liai paruoštą referatą apie komp.
Vl. Jakubėno solo dainas perdavė
sol. Iz. Motekaitienė. Jai irgi iš arti
yra tekę stebėti Vl. Jakubėno
kūrybinį darbą, rinkti jo kūrinius.
Iz. Motekaitienės referatas buvo
pailiuotuotas jos vedamos dainavi-
mo studijos mokinių atliktomis
komp. Jakubėno dainomis. Jaunoji
Dalia Polikaitytė, nors ir būdama
užkimusi, padainavo Plaukia ante-
lė, Gėles iš šieno, Mėlyni varpeliai.
Jau studiją baigiantis Tadas Rūta
pasirodė kaip tvirtas bosas, su-
traukdamas — Skamba, skamba
kanklės, Kas per visą kelionę
lydės. Nejaugi vėl Dieve. Daininin-
kams sumaniai akomponavo M.
Motekaitis.

Trumpą žodį apie komp. Jakubė-
no užmanymą kurti lietuvišką ope-
rą pabėrė Lietuvių Operos pirm.
Vytautas Radžius, kuris plačiau nu-
pasakojo ir apie šios Operos įrašytą
plokštelę, kurioje telpa ir Vl. Jakubė-
no ilgokas kūrinys "De profundis".
Komp. Vl. Jakubėno Draugi-
ja, norėdama prisidėti prie šios
plokštelės leidimo išlaidų sumažini-
mo paskyrė 100 dol. auką ir čekį
šiai sumai perdavė Draugijos pirm.
Ed. Šulaitis.

Vienybės red. kolektyvo narys Ed-
vardas Šulaitis kalbasi su sol.
Izabele Motekaitiene. Jos studijos
mokinių koncertas įvyko gegužės
27 d. Jaunimo centre, Chicagoje.
Z. Degučio nuotr.

Čia pat iš juostos susirinkusieji
galėjo išgirsti plokštelėn įgrota
(kartu su simfoninio orkestro paly-
da) "De profundis" kūrinių.

Baigiamąją kalbą pasakė Draugi-
jos archyvaras Juozas Kreivėnas.
Jis pareiškė, jog pas mus sten-
giamasi greitai mirusius mūsų kū-
rėjus užmiršti ir pažymėjo, kad tuo
reikėtų susirūpinti.

Vakaronės pabaigoje įvyko kuk-
lios vaišės (jas paruošė komp. Vl.
Jakubėno valdybos narė E. Dilytė-
Brooks) ir pasikalbėjimai.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS PRANEŠIMAS

Pasaulio Lietuvių Dienų ir Dainų
Šventės proga, šių metų liepos 2
dieną, 12 valandą dieną yra šau-
kiamas Vilniaus Krašto Lietuvių
Sąjungos visuotinas skyrių atstovų
ir pavienių Sąjungos darbuotojų
suvažiavimas, kuris vyks Dainos
salėje, 2656 West 71st St., Chica-
go, Ill. Suvažiavimo programoje
darbo posėdis, po kurio bus pietūs
ir šeimyniškas pasisvečiavimas.

Suvažiavimo parengiamuosius
darbus tvarko ir visas informacijas
teikia Vanda Gasperienė, kurios
adresas: 2243 West 71st St., Chica-
go, Ill. 60636, o telefonas —
312-436-4393.

Visi Pasaulio Dienos dalyviai,
Vilniaus krašto lietuviai maloniai
kviečiami ir mielai laukiami.

VKLS-GOS Centro Valdyba

Balandžio 21 d. New Yorke susirinko Draugo suorganizuotos ekskursijos grupė. Ją sudarė 11 vyrų ir 28 moterys. Pajudėjome apie 8 val. vakaro didžiuoju graikų Olympia linijos lėktuvu, talpinančiu 360 žmonių.

Po trumpo kilimo į aukštį net nepajutom, kaip pilotas pranešė, kad, jau skrendam 33,000 pėdų aukštyje virš Atlanto.

Greitai stuvardėsės pradėjo siūlyti nealkoholinių gėrimų, o kas nori — ir stipresnių. Po to gavome ir gerą vakarienę.

Pasistiprinę kas pradėjo skaityti laikraštį, kas snūduriuoti, o kiti — žiūrėti kino filmus, kuriuos rodė net trijuose ekranuose.

Iš ryto pasiekėme Ispanijos krantus, Viduržemio jūrą Maltos salą, ir Atėnus, rodos, apie 8 val. ryto balandžio 22 d.

Perėjome muitinės formalumus atsiėmėm bagažus, ir trumpam važiuojame į viešbutį. Automašinu Atenuose gausybė, daugiausia vokiškų, japoniškų, itališkų, amerikoniškų mažai.

Atėnuose

Po geros valandos pasiekėme viešbutį. Ten pietavome ir dar turėjome kelias valandas laiko, tai išėjome trumpai pasidairyti į miestą. Miestas švarus, ne taip, kaip New Yorko gatvės, žmonių mieste, parkuose bei kavinėse daug. Kėdės daugumoje sustatytos lauke, padavėjai kviečia prisėsti. Bet mums laikas neleidžia, ir mes netrukus grįžtame į viešbutį, o iš ten vėl į aerouostą.

7 val. vak. pakylame 2 valandų kelionei į Izraelį. Ten perėjome muitinės formalumus. Mums sukėlė truputį įtarimo, nes mūsų vadovas Aleksas patarė einant per muitinę paprašyti muitininką, kad neštampuotų mūsų pasų, nes, girdi, mes važiuosime į Egiptą, o egiptiečiai nenori nieko žinoti, kad mes atvykome iš Izraelio . . .

Izraelyje

Čia mus tuojau pasitiko Izraelio gidas, buvęs armijos kapitonas, panašus į buvusį kariuomenės vadą Šaroną. Jo vardas Aizek. Jis mums labai mandagiai prisistatė, palinkėjo geriausiai praleisti laiką, visiems išdalino po Izraelio žemėlapi, davė po kepuraitę nuo saulės ir po maišelį daiktams susidėti, nusakė kelionės tvarkaraštį ir priminė, kad mes turime keltis 7 val. ryto, nes 8 val. reikia išvažiuoti į turą.

Sekantį rytą, pavalgę ir apsitvarkę, išėjome į gatvę. Ten jau laukė mūsų vadovas Aizek. Važiuojame į šv. Stepono vartus, tikriausiai jo likučius. Perėjome senamiesčio bazarus arba turgus. Mus Aizek išpėjo čia saugoti kišenes ir nepasimesti, atsiminti savo viešbučio pavadinimą ir jo adresą, o paskui ėjome Via Dolorosa gatve — arba Kryžiaus keliu į Šv. Kapo bažnyčią. Čia, sakoma, Kristus nešė kryžiu, kur Pilotas jį nuteisė, tikriausiai sakant nusploves rankas, leido jį žydams nuteisti.

Visu tuo keliu sužymėti Kristaus puolimai. Daug žmonių meldžiasi. Mes to nedarėme, nes toje gatvelėje per daug visokių prekybininkų ir triukšmo.

Čia keleivių grupė. Priekyje Gidas Izak ir šoferis Joseph. Fone: Jeruzalės senamiestis.

Po pietų buvome Uolos šventykloje, kur, pagal padavimus, Abraomas ruošėsi paaukoti savo sūnų Izaoką.

Maldos namuose

Sekančią dieną apžiūrėjome Verksmų sieną. Tuo laiku buvo žydų mitzvach šventė. Jie tuos jaunos berniukus nešioja ant pečių, meldžiasi, prie tos sienos atsiklaupę grupėmis ir pavieniui: Vyrų viename krašte, o moterys kitame.

Po to nuėjome į EL, Aqsa-muzulmonų maldyklą, pirma nusiavę batus ir sukrovę savo daiktus prie durų. Maldykla tikrai išdidžiai atrodo, sakoma, kad joje yra sukrauta 8 tonos aukso, puikios kolonos grindys ištiestos kilimais.

Po pietų važiuojame į Betaniją, kur Kristus prikėlė iš numirusių Lozorijų. Ten matėme Mortos ir Marijos namus, Lozorijaus kapą. Iš Betanijos važiuojame pro "Gerojo Samariečio" užeigą, istorinį Jericho miestą, buvome prie Mirties jūros, palei Jordano upę iki Masada tvirtovės. Ten buvę Erodo rūmai, vandens baseinai, vonia, poilsio kambariai, tarnų ir jo kareivių patalpos. Visa tai ant aukščiausio kalno apmūrinta storiausia mūro siena, iš kurios puikiausiai matosi mirties jūra ir Jordano pasienis. Viršų girdisi skraidantys Izraelio lėktuvai, o taip pat lyg ir patrankų šūviai. Mr. Aizek paaiškino, kad jų lėktuvai pramuša garso greitį, tai ir girdisi (sonick boom).

Prie mirusios jūros

Grįždami sustojome prie Mirties jūros. Ten nuskepti negalima, nors pasvirus kiek į šalį, kojos kyla į viršų ir labai sunku atsistoti. Jokių žuvelių nei paukščių aplinkui nematyti. Sako, kad tame vandenyje yra labai daug druskos ir kitokių mineralų. Iš pilnos stiklinės vandens išdžiūsta tik du trečdaliai, o vienas trečdalis lieka mineralų.

Balandžio 25 d. iš ryto važiuojame į Alyvų kalnelį, aplankėme dangun žengimo vietą ir Pater Noster bažnyčią, kur "Tėve mūsų" poteriai išrašyti 35-iomis kalbomis, ju tarpe ir lietuvių. Kadangi kai kurios durys buvo uždarytos tai to teksto lietuvių kalboje neteko pamatyti, bet latviškai tai matėme.

Betliejuje lankėme Kristaus gimimo bažnyčią. Čia keturiolikos spindulių žvaigžde pažymima Kristaus gimimo vieta. Netoli — prkartėlė, kur Marija buvo paguldžiusi Kristų, ir piemenėlių laukas, kur jie atvykę, žvaigždės vedami, pagarbinę gimusįjį Kristų.

Grįžę viešbutin, vakare važiuojame kaip ir į naktinį klubą pažiūrėti Izraelio tautinių šokių dainų ir kitokių išdaigų. Buvo gana įdomų ir keletą valandų praleisti prie vyno taurės . . .

Derlinguose laukuose

Antradienį, balandžio 26 d. iš ryto palikome Jeruzalę ir vykome keliu, kuriuo šv. Petras keliavo į Damaską. Sustojome Beeroth miestelyje. Ten šventoji šeima pasigedo Jėzaus, pasilikusio šventykloje. Pakelėje matėme Sigamoro medį, sakoma, 2000 metų senumo, bet turbūt tik jo atžalas. Čia jau laukai derlingi, gražūs, žemė išdirbta, auga vynuogės, alyvos medžiai, daržovės ir kiti augalai. Keliavome Izraelio lyguma iki Taboro kalno, o ant jo — graži Atsimainymo bažnyčia. Tik dabartiniai jos šeimininkai tėvai pranciškoniai į vidų mūsų neleidė, nes mes truputį per vėlai atvažiuojame, o tas Tėvas pranciškonas turėjo eiti pietų valgyti, ir su mūsų gidu Aizeck nekalbėjo. Gidas užpyko ir žadėjo juos apskusti vyriausybei. Mums nieko kito neliko kaip tik važiuoti toliau.

Vykome Nazareto link, aplankėme Šv. šeimos namus, šv. Juozapo dirbtuvę, kuri giliai po bažnyčią. Po to vykome į Tiberias miestą. Jį įkūrė Herodas Antipas. Čia ir dabar yra pagarsėjęs kurortas.

Šv. Petro gimtinėje valgėme žuvį

Pernakvoję iš ryto plaukėme Galilėjos ežerų į Kapernaumą, šv. Petro gimtinę. Toliau važiuojame į Tabgha, kur įvyko žuvies ir duonos padauginimo stebuklas. Čia pietavome — kiekvienas gavome po didelę žuvį — karpį, kuriuos čia augina tvenkiniuose.

Toliau vykome į Hafa uostą. Čia daug pramonės, laukai gražūs, klimatas, atrodo, malonus, Viduržemio jūros vanduo švarus, žmonės maudosi.

Deimantų krašte

Mes pasukome į pietus dideliu greitkelio, palei Viduržemio jūrą. Čia vienoje vietoje aplankėme deimantų šlifavimo dirbtuves ir krautuvę. Pirmiausia mums parodė 10 minučių filmą, kaip demantai kasami, kiek daug žemės reikia persijoti, kol randa kelias kruopelės deimanto. Darbininkai susėdę prie stalų turi mažus tekėlius, kurie labai greitai sukasi, ir su tam tikru įrankiu paėmę, beveik neižiūrimą deimanto kruopelytę, prikiša prie to tekėlio, ir vėl per padidinamąjį stiklą žiūri.

Krautuvėje mūsų moterys net išsižiojo: čia po stiklais tik žėri, blizga visokie žiedai, apyrankės karoliai ir t. t. Nors sako, kad čia kainos pigiausios, bet mums atrodė vistiek labai brangu, todėl nedaug kas ką ir nusipirko. Reikia dar pridurti, kad per Izraelio rankas pereina 75% pasaulinės deimantų gamybos.

Atvažiuojame į Tel Avivą jau buvome visi pavargę. Ėjome vakarienės, o po to — miegot.

Iš ryto ta pati procedūra: bagažai, autobusas, ir vėl keliaujame. Kiek pavažiavę, sustojome apžiūrėti karaliaus Erodo amfiteatro-arenos, kurioje Erodas išleisdavo liūtą ir žmogų. Jie turėdavo vienas su kitu kovoti.

Vyno gamykloje

Po to apžiūrėjome Richon/Lezion mieste pagarsėjusią Caramel vyno daryklą. Čia didžiausi kubilai, pilni fermentuojamo vyno. Prieš išeinant mus paprašė prie staliukų atsisėsti, ant kiekvieno staliuko atnešė po dvi bonkas balto ir raudono vyno, kuris mums labai tiko, nes beveik visi jau buvome ištroškę, ir norėjosi to vyno paragauti. Spėjome išgerti po stiklą ar du, ir mūsų gidas vėl ragina judėti, nes, mums prieš akis dar ilga kelionė.

Vėl važiuojame į vakarus palei Viduržemio jūrą, palei parkus, vynuogių laukus ir žaliuojančius pasėlius.

Pravažiuojame Ashkelon miestą, Gazos juostą, kol pasiekėme Rafah pasienio perėjimo punktą. Atsisveikinę su mūsų gidu Aizeck ir šoferiu Josef, vieni kitiems palinkėję gero vėjo, palikome Izraelio žemę.

Bus daugiau

Vienybe, 1983 m. gegužės 31 d.

OUR ROOTS — MŪSŲ ŠAKNYS:

THE DYNAMICS OF INVOLVEMENT

BY ALGIRDAS BUDRECKIS

"Stated simply, the dynamics of involvement means: once you engage on a course of action the sheer momentum of your action follows an irrevocable pattern. In other words, if I line up your supporters against the wall after my victory and have them summarily executed, then when your group's turn comes, then my supporters will be lined up against the wall and . . . so forth and so on.

Unfortunately the very first pages of recorded Lithuanian history give us a vivid example of the dynamics of involvement.

Tradition has it, that Rimgaudas or Ringaudas Algimantaitis was the first supreme duke of Lithuania, heading a confederation of Highland (Aukštaitija) and Lowland (Žemaitija) dukes against the Ruthenian dukes at the end of the 11th century. History records the treaty between the Ruthenian dukes of Halich and Volhynia (in the Ukraine) and twenty-one Lithuanian dukes, representing five clans 1219. Actually it was a truce so that Lithuania could obtain Ukrainian grain to alleviate a famine. What is of interest to us here, is the fact that Živibuntas was listed as supreme duke, followed by Dausprungas and his younger brother Mindaugas. Apparently, Živibuntas was Ringaudas' younger brother. That was in 1219. Shortly thereafter Živibuntas was replaced by Dausprungas as supreme of chief duke.

Yet by 1236 Mindaugas emerges as grand duke of Lithuania and after his formal baptism into the Roman Catholic faith in 1251 he is crowned king of Lithuania. How did this happen? The chronicles of the Livonian Knights and the Russians are in agreement that Mindaugas was a nasty, power-hungry war lord. He eliminated his brother Dausprungas, murdered, cowed or defeated the other twenty-odd dukes and emerged as supreme ruler in Lithuania. He used his nephews and lesser dukes as vassal warriors whom he sent south and east to conquer new domains as vassals of Mindaugas.

To make matters worse, after the death of his wife Mortha (Martha) in 1263 Mindaugas enticed his sister-in-law, the wife of duke Daumantas and held her as a common law wife.

Well this was the last straw. Daumantas was seeking revenge. The Samogitian warrior lord Treniota, son of Vykintas and nephew of Mindaugas, was disappointed in Mindaugas' half-hearted support of the Baltic revolts against the Livonian Knights in Latvia. Tautvilas, vassal lord of Polotsk, was also dissatisfied with Mindaugas' policies. Taking a page from Mindaugas own plan of ascendancies, the

three Lithuanian dukes conspired against king Mindaugas. When Mindaugas sent his army on an expedition against Briansk instead of coming to the aid of the Prussian rebellion against the Teutonic Knights, Treniota, and Daumantas ambushed Mindaugas and his two sons during a hunting trip near Agluona. The king and his two sons Rupeika and Ruklys were felled by arrows.

The fiery Samogitan Treniota assumed the throne of grand duke. Caught in the dynamic of involvement Treniota invited Tautvilas to his castle and had him assassinated by his Russian man servant, the boyar Prokap. Fearing a similar fate Daumantas with several hundred retainers fled to Pskov, Russia where he eventually became duke and Orthodox saint (Saint Timothy Dovmont).

Treniota was not too secure as grand duke because Mindaugas' eldest son who was a Russian Orthodox monk in a monastery near Naugardukas stripped his habit and reverted to his old warrior traits. Vaišvilas raised the standard of revolt in Naugardukas, Pinsk, the Yatvygian lands and Black Russia against Treniota the usurper. He also rallied his father's former Christian subjects in Lithuania Proper. Treniota was assassinated by a Ruthenian boyar while taking a sauna bath in the spring of 1264. Vaisvilkas was now the grand duke of Lithuania.

He made a fatal mistake, he let his brother-in-law Švarnas, the half Lithuanian, half-Volhynian son of Grand Duke Daniel rule Lithuania from Naugardukas. Vaišvilkas retired to an orthodox monastery. He was assassinated by Švarnas' brother Lev who had coveted the grand ducal throne for himself. Švarnas' rule was uneasy, and he himself was assassinated by an ambitious member of his retinue. He was killed in 1268, which means that for a period of six years the fledgling Grand Duchy of Lithuania had no stable rule. Rulers, grand dukes were eliminated in turn by competitors. As a result, the Latvian and Prussian revolts against the German Knights — Teutonic Knights — Livonian Order . . . What is worse, the Kingdom of Lithuania was lost to oblivion as was the original bishopric.

Weary of this fratricidal blood-letting the Lithuanians finally settled for the supreme rule of Traidenis of Kernavė in 1270 who succeeded in consolidating the Lithuanian state and restoring internal tranquility.

Forty-Second Anniversary of the Terrible June Days in Lithuania

June 15, 1940 and June 14-18, 1941 are called the "Terrible June Days" by Lithuanians the world over. It is with sadness and moral indignation that Lithuanians remember this two-fold tragedy. June 1940 marks the date when the Soviet Union invaded and occupied the Baltic States of Estonia, Latvia, and Lithuania. This criminal act has not been redressed to date. June 14-18, 1941 ushered in Soviet genocide against the Lithuanian Nation. During four days 34,260 men, women, and children were rounded up by NKVD agents and deported in stifling cattle cars to the depths of Russia and Siberia. In the period 1941-1951 the Soviets were responsible for the deportation or liquidation of seven hundred thousand Lithuanians. Why? Because these people were Lithuanians.

Genocide against the Lithuanians was cold-bloodedly planned in 1939 — two years before the first major act. During the evening of October 10, 1939, shortly after a Mutual Assistance Pact was concluded between the USSR and the Republic of Lithuania, the NKVD was preparing Order No. 001223 to deal with the liquidation and anti-Soviet elements in Lithuania, Latvia, and Estonia. This order was later cited in the November 28, 1940 Order of the Lithuanian People's Commissar A. Guzevicius and

the April 25, 1941 Order No. 0023 of NKVD Commissar for Lithuania Gladkov.

Soviet genocide in Lithuania in 1941 was not the result of panic resulting from the Nazi assault, nor was it blind reprisals for anti-Soviet resistance on the part of the victims. These were after-thoughts in later years in an attempt to justify the crime.

The perpetrators of the terrorism of June, 1941 must not, cannot be forgotten. The responsible criminals were Soviet NKVD commissars Serov and Merkulov. They were followed by major Gladkov, NKVD Commissar for Lithuania, and his adjutants Security Deputy Chief Medvedev, Jerigo, Head of Counterintelligence, and Semykhin, secretary of the social police.

The initial horror did not cease. When the Soviets occupied Lithuania in 1944 they increased their terror. Genocide was increased tenfold. The Soviet regime executed mass deportations tenfold. The so-called "operative list of operation liquidations" on the average claimed 2-3,000 Lithuanian victims each month between 1944 and 1951.

Most of the perpetrators of this genocide are dead, yet the harm done still perpetrates a totalitarian occupation of its victim, Lithuania.

25TH OBSERVANCE OF CAPTIVE NATIONS WEEK

This year's Captive Nations Week Freedom March will be assembling Sunday, July 17th at 51st Street and Fifth Avenue, New York City at 11:00 am and proceed up to the Central Park Bandshell for a commemoration honoring all people who have given their lives for spiritual, cultural and national freedom. The Freedom March will be led by the Free China Marching Band and representatives of the various ethnic groups that make up AFABN.

This year's Commemoration will highlight the work of three freedom fighting people in dedicating their efforts to overcome the strangulation of world bolshevism. They are:

1) Fiftieth Anniversary of the man-made famine in Ukraine, as masterminded by the Soviet Union. Seven million Ukrainians died at the hands of Stalin during his attempt to eradicate the cultural and economic strength of the Ukrainian nation.

2) Baltic Freedom Day expresses the efforts for the restoration of sovereign rights to the peoples of Estonia, Latvia and Lithuania. These nations were annexed by the Soviet Union in 1940 in violation of fundamental human rights as outlined by the United Nations Charter.

3) Fiftieth Anniversary of the Hungarian Resistance Movement to Soviet domination.

The Freedom Rally will begin at 12:00 noon at the Central Park Bandshell. Following an interfaith religious service, prominent American and international speakers will address the audience, as will leaders of the subjugated nations.

'SLANDER' IMPRISONS LITHUANIAN WOMAN

Moscow. — A Lithuanian woman has been sentenced to four years imprisonment and three years internal exile for nationalist activities, according to a local newspaper reaching Moscow this week.

Sovietskaya Litva newspaper said Jadvyga Bieliauskiene was sentenced by the Lithuanian Supreme Court in Vilnius for slandering the Soviet state.

The report did not give her age but indicated she was middle-aged or elderly by saying she served an eight-year sentence for treason for her membership in an underground anti-Soviet guerrilla group in the late 1940s.

According to a Lithuanian dissident source, she was arrested October 29 last year,

SOLISTĖ NELĖ PALTINIENĖ UŽKARIAVO CHICAGOS LIETUVIUS

Garsusis senovės posakis — "Atėjau, pamačiau, nugalėjau", labai tiko Nelės Paltinienės ir jos vyro Arvydo pasirodymui Chicagoje gegužės 8 d.

Šiuo metu jau labai retai būna lietuvių rengiamų koncertų, kurių bilietai būtų išpirkti prieš koncerto pradžią. Dauguma jų net praėina pustuštėse salėse. Tik kartais tautiečiai sujaudinti rengėjų verkšlėnimo dėl "lietuviybės parėmimo" ateina ir kiek gausiau į kai kuriuos pasirodymus.

Tačiau su Paltinų koncertu išėjo kitaip. Nereikėjo net nei daug publikos prašyti, nei jai visokių moralų kalti dėl "paramos", nereikėjo rengėjams nei nervų gadinti.

Atrodo, jog Nelės Paltinienės vardas "pagavo" mūsų tautiečių jausmų gysleles, nes į Jaunimo Centrą jie veržėsi kaip į šv. Onos atlaidus. Nors ir sol. Paltinienė Chicagoje rodėsi pirmą kartą, tačiau jos balsas iš plokštelių ar radijo bangomis čia jau buvo pažįstamas eilę metų.

Paltinų koncertas užtruko beveik tris valandas, tačiau dauguma publikos, atrodo, dar būtų išsėdėjusi bent valandą, kad tik daugiau iš solistės būtų galima "išspausti". Pati Nelė turi tikrą Dievo dovaną — balsas, aišku, ne operinis, bet estradinis, tačiau pas ją nuoširdumo, sceninės laikysenos, jaunatviško entuziazmo (jau net ir ne jaunystėje) — semki kiek tik nori. Ne be reikalo ji ilgą laiką Lietuvoje buvo viena iš pirmaujančių solisčių, nuolatos rodydamasi Klaipėdoje su jos vyro Arvydo vedamu Kopų Balsų ansambliu bei kitur.

Arvydui Paltinui ši kartą teko nedėkinga rolė. Jis čia neturėjo nei Kopų Balų nei kito orkestro. Muziką jam reikėjo "padaryti", galima sakyti, iš nieko. Ir jis tą užduotį atliko gerai. Į pagalbą atėjo elektriniai vargonėliai, na ir Lietuvoje įgrotos juostos. Taip ir buvo sudurstyta palyda, dar panaudojant chicagiečių garso žinovų — L. Narbučio, T. Šluto bei A. Modesto sugebėjimus.

Pats Paltinienės dainų repertua-

ras buvo įvairus. Pradžiai buvo duota A. Vanagaičio daina (žodžiai J. Tysliavos) Mamytei, kurios gaidas dainininkė gavo vos tik savaitę laiko prieš koncertą. Ta daina buvo pagerbtos motinos ir močiutės, nes tą sekmadienį kaip tik buvo Motinos Diena. Daugumą repertuaro sudarė B. Gorbulskio kūriniai. Buvo Raudonikio, o taip pat ir kita-taučių kompozitorių kūriniai, kurie sudainuoti lietuviškai. Tik vokiečių estradinė daina Ave Maria buvo sudainuota vokiškai, pagerbiant dabartinį Nelės Paltinienės gyvenamąjį kraštą.

Įdomu, kad solistė mokėjo užmegsti betarpišką kontaktą su publika. Ji vienai dainai nulipo nuo scenos pas žmones ir įsijungusi į jų tarpą iš arti bėrė jausmingas, švelnias melodijas.

Kadangi visą programą atliko viena solistė, tai reikėjo kitokio pajvairinimo. Tą nedėkingą darbą atliko pats koncerto rengėjas P. Petrutis. Jis čia užpildė įtarpus, kaip jis juos vadino — "intermydijas". Buvo duota įvairių humoro gabalų ir šiaip nuotaikingų pasisakymų. Vienoje vietoje pasirodė muz. A. Paltinas, kuris dabar pradeda dirbti Vasario 16-sios gimnazijoje. Jis kvietė visus labiau susidomėti šia gimnazija, siūsti ten daugiau mokinių ir pan.

Solistei ne vieną dainą prisiėjo pakartoti. Pabaigai dar uždainavo nuotaikingą Kapitono Tango ir pasidžiaugė, kad po ilgos pertraukos gali pasirodyti pilnai salei lietuvių.

Po koncerto buvo pasižmonėjimas ir pasimatymas su Paltiniais Jaunimo Centro kavinėje.

Kadangi susidomėjimas pirmuoju Paltinų koncertu buvo netikėtai didelis tai gegužės 29 d. toje pačioje salėje Chicagoje buvo jų antrasis pasirodymas. Tame tarpe — gegužės 15 d. jie koncertavo Toronte, o gegužės 22 d. — Detroitte. Taip pat jie koncertavo Hamiltone (gegužės 21 d.) ir Clevelande (gegužės 28 d.). Prieš išvykstant atgal į Vokietiją (birželio pradžioje) ji dar įrašė dainų į Chicagoje planuojamą išleisti jų muzikos ir dainų plokštelę. [eš.]

Sol. Nelė Paltinienė, nulipusi nuo scenos dainuoja Chicago Jaunimo centro salėje gegužės 8 d. P. Maletos nuotr.

BALTIC DELIGHTS 1983

VISIT LITHUANIA — MAY, JUNE, JULY, AUGUST

Departures from New York, Montreal, Los Angeles and Seattle on Finnair wide body jets. Fly directly to Helsinki. Travel to Tallinn by ship and on to Riga by bus. Fly to Vilnius from Riga and fly from Vilnius to Tallinn.

MINI TOURS 10 NIGHTS/11 DAYS — 5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA
2 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rates \$1353.00 — \$1561.00
Seattle \$1487.00 — \$1692.00
From Los Angeles \$1628.00 — \$1797.00

MAXI TOURS 14 NIGHTS/15 DAYS — 5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA,
3 NIGHTS TALLINN,
3 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rate \$1515.00 — \$1723.00
Seattle \$1649.00 — \$1854.00
From Los Angeles \$1790.00 — \$1959.00

Tour includes *** all meals; transfers; taxes; First Class accommodations in Helsinki, Riga, Tallinn and Vilnius; daily sightseeing programs in the Baltics, [optional program in Helsinki]; excursions to Kaunas and Trakai. Land rates based on sharing twin accommodations, air rates on Group 10 Apex air fares in effect January 1, 1983.

EARLY BIRD DISCOUNTS FOR RESERVATIONS
DEPOSITED BEFORE MARCH 30

FOR INFORMATION CONTACT STEPHANIE HORTON

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street, New York, N.Y. 10016
Tel. (212) 683-9500

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona,
pyragai vedybiniam ir kitokiems
pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Nelė ir Arvydas Paltinai po koncerto gegužės 8 d. Chicagoje. Dešinėje — koncerto rengėjas — Margučio radijo programos vedėjas Petrus Petrutis; kairėje — programos talkininkas Leonas Narbutis. P. Maletos nuotr.

MOTERYS

ŽYMAUSIA MOKSLEIVĖ

Vida Praitytė

1983 m. Nebraską atstovauti Japan-U.S. Senate for Understanding išrinkta Vida Praitytė. Ji yra viena iš 100 studentų visoje Amerikoje, gaunanti šią stipendiją. Artimiausiu laiku ji praleis keletą dienų Washington, D. C., ir Stanford universitete bus supažindinta su japonų kultūra ir jos papročiais. Birželio 27 d. ji skris į Japoniją, kur du mėnesius praleis japonų šeimoje.

Šią programą finansuoja Japonijos valdžia. Nebraskos senatorius Edward Zorinsky yra Vidos globėjas.

Vida yra Bayan High School aukšt. mokyklos mokinė. Ateinančiais metais ją baigs. Per visus trejus metus toje mokykloje buvo Merrit Student, Sophomore of the Year, o šiais metais akademiškai yra pirmoje vietoje kapitone "debate team".

Prieš porą metų Omahos laikraščiai rašė apie Vidos seserį Juditą Praitytę. Ji baigė gimnaziją pirmąja mokinė. (Senior class Valdedictorian).

Merginos tėvai, Algis ir Danutė Praičiai, yra lietuvių bendruomenės nariai, o taip pat kultūrinių parengimų talkininkai ir dalyviai.

G. DAMUŠYTĖ KALBĖJO VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Gegužės 4 d., Appeal of Conscience Foundation prašant, Lietuvių Informacijos Centro pareigūnė Gintė Damušytė informavo JAV Valstybės Departamento užsienio tarnautojus apie dabartinės Lietuvos būklę. Iš Washingtono į New Yorką šiam tikslui atskrido keliasdešimt pareigūnų, kurie atliks tarnybas Amerikos ambasadoje rytų Europoj ir Sovietų Sąjungoje.

Daiva Kezienė ir Rasa Razgaitienė birželinį minėjimą proga Waterbury, Conn., birželio 12 d., sekmdienį, padarys pranešimus apie Ypatingų Tyrimų Įstaigos bylas, užvestas prieš lietuvius, kaltinamus kolaboravimu su naciais. Minėjimas įvyks 3 val. popiet šv. Juozapo mokyklos salėje.

Daiva Koperskytė iškovojo I v. visos Kanados stalo teniso pirmenybėse žemiau 17 metų amžiaus grupėje. Pirmenybės įvyko Vancouveryje bal. 1-4 d. d. Baigmėje po sunkios kovos įveikė M. Qurrey, 21-23, 21:11, 21:19. Mergaičių dvejetainė irgi laimėjo I v. Taipogi atstovavo Ontario mergaičių komandai, kuri baigmėje nugalėjo Kvebeką 3:1.

Daiva anksčiau dar yra laimėjusi Kanados meistrystę 13 m. amžiaus grupėje ir 15 m. grupėje. Kitais metais ji žais jau moterų grupėje.

Anksčiau Kanados stalo teniso garbę gynė trys seserys Nešukaitytės, Sabaliauskaitė ir Plučaitė. Dabar atsirado Daiva Koperskytė, kuri žada dalyvauti Pasaulio Lietuvių Žaidynėse Chicagoje ir 1988 m. olimpinuose žaidimuose.

Genė Balsytė-Valiūnienė, Toronte gyvenanti dailininkė, naudojanti savo kūrybai emalį, dalyvauja New Yorko emalio galerijoje, esančioje 171 Spring St. Tai vienintelė tokios rūšies galerija New Yorke. Joje išstatyti emalio kūriniai iš visos Amerikos ir Kanados. Dailininkė su savo kūriniais yra dalyvavusi pernai Kultūros židinyje vykusiame parodoje.

"Vilniaus" paviljono karalaite balandžio 30 d. surengtame vakare Lietuvių Namuose išrinkta Leta Vaitonytė, 19 m. jos palydovė — Aldona Sendžikaitė. 19 m. Pirmoji gavo \$1000 stipendiją, antroji — \$500. L. Vaitonytė studijuoja komercinius mokslus, A. Sendžikaitė — istoriją ir politinius mokslus.

Elena Juciūtė, Sibiro kalinė ir knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, kalbės bausiųjų birželio įvykių minėjime Brooklyne, Kultūros židinyje, birželio 12 d. Minėjimą rengia jungtinis organizacijų komitetas. Pradžia 2 val. popiet.

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, gegužės 3-30 dienomis dalyvavo parodoje, kuri vyko Nabisco Brands USA Gallery, East Hanover, N.J.

Aušra M. Zerr priima Pasiryžėjusios Lietuvos žymenę iš Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininko Prano Jurkaus. Kairėje banketo programai vadovavęs Jonas Talandis. [Plačiau 1 psl.] Nuotrauka P. Maletos

Laura Soltis

Laura Soltis, 21-erių metų lietuvaite gerokai teatro srityje pasižymėjusi aktorė. Su aktorių grupe yra gastroliavusi daugelyje vietovių su Evita veikalu kaip šokėja. Dabar aktorė gyvena New Yorke.

Iš 360 merginų buvo parinktos 8 dalyvauti komiko Bob Hope gimtadienio minėjime, televizijoje perduotame visai Amerikai ir užsieniui iš Kennedy Center, Washington, D. C. gegužės 23 d. Ji buvo viena išrinktųjų šokti su Flip Wilson ir

pagarsėjusia lietuvaite Ann Jillian. Laura taip pat dalyvavo keliuose muzikliuose Candlelight Dinner teatre Summit, Illinois.

Laura Soltis yra Roberto ir Claudette Soltis iš Joliet, Illinois duktė. Jos motina yra aukštos pagarbos susilaukusios Joliet Ball Society įsteigėja ir meno direktorė. Josios močiutė jau mirusi Ona Kazakauskas, buvo labai aktyvi veikėja Immaculate Conception parapijoje Brighton Park Chicagoje.

Nauja Marijos Aukštaitės knyga

Ką tik išėjo iš spaudos Marijos Aukštaitės poezijos knyga "Lyrika". Viršelis pieštas dail. A. J. Navikevičiaus. Knyga surinkta ir atspausdinta Toronte, Kanadoje.

Knyga didelio formato, 203 psl. Eilėraščiai suskirstyti į septynias dalis, iš viso jų per penkiasdešimt. Jų tarpe atspausdintas ir poetės eilėraštis, skirtas Vienybei jos 90

metų sukakties proga, o vienas eilėraštis, pavadintas "Mano literatūrinio vardo krikšto tėvas", paskirtas poetui Juozui Tysliavai, kuris poetei padėjo literatūrinį Aukštaitės vardą pasirinkti. Knygoje yra ir daugiau proginių eilėraščių.

Tai jau šešta poetės knyga. Anksčiau išėjusios: Rožių vasara, Išėivės keliu, Išėivė, Ant marių kranto, Nubangavę kūdikystės dienos.

"Lyrikos" kaina \$8. Gaunama pas platintojus ir pas leidėją: A. F. Navikevičių, 46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario, LIA 3X1, Canada.

Bronė Spūdienė, Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos pirmininkė ir eilės kitų organizacijų veikėja, gegužės 24 d. buvo nuvežta į Jamaica Hospital sveikatos tyrimams. Dar nežinia, kiek laiko jie užtruks. Linkime jai greit pasveikti.

Marija Norėikienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, gegužės 26-birželio 3 dienomis dalyvavo General Federation of Women's Clubs konvencijoje, vykstančioje Orlando, Fla.

Vienybe, 1983 m. gegužės 31 d.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

LAIMĖJO MONTREALIS

Gegužės 14 d. Toronte buvo prarastos pirmosios Š. Amerikos lietuvių ledo ritulio pirmenybės, kurios vyko Pasaulio liet. sporto žaidynių rėmuose (pagrindinės varžybos bus birželio pabaigoje ir liepos pradžioje Chicagoje).

Šios pirmenybės sutraukė 8 komandas, jų tarpe buvo Toronto, Montrealio, Hamiltono, Bostono, Detroito ir Chicagos vienetai.

Į finalą pateko Toronto ir Montrealio atstovai. Čia laimė nusišypsojo montrealiečiams, kurie sunkiai įveikė šeimininkus — torontiečius. Baigminės ir kai kurios kitos rungtynės buvo visai neblogo lygio ir tikimasi, jog ši sporto šaka prigis lietuvių tarpe ir dar labiau populiarės. Pačios žaidynės buvo gerai organizuotos, o jų pravedimu išimtinai rūpinosi jaunimas.

FUTBOLAS CHICAGOJE

Chicago Lietuvos — Lithos klubo futbolo komandos jau pradėjo pirmenybių rungtynes. Iš viso dalyvauja net 7 komandos, jų tarpe vyrai, rezervinė, mažiukai, jaunučiai, jaunieji, veteranai ir moterys.

Vyrų komanda eina be pralaimėjimo, o taip pat jaunieji ir kai kurios kitos vienuolikės. Vyrai sukovoje lygiomis su Real F. C. įveikė Slovaks 3-2 ir Fortuną 1-0. Yra galimybė jiems pasiekti pirmą vietą ir grįžti į "Major" divizioną. Kaip žinia, Lituanica perėjo į kitą lygą — Metropolitan ir turėjo pradėti žais-

ti žemesnėje divizionoje. Taip pat gerą vaidą daro ir klubo jaunių komanda.

VILNIAUS ŽALGIRIO FUTBOLININKAI

Vilniaus Žalgirio futbolininkai šiemet patekę į Tarybų Sąjungos aukščiausią futbolo lygą stebėtinai gerai joje laikosi. Po aštuonių ratų lietuviai turėjo 10 taškų (3 laimėjimai, 4 lygiosios ir tik vienas pralaimėjimas), Žalgiriečiai tik vienu tašku buvo atsilikę nuo pirmose vietose esančių komandų. Atrodo, jog lietuviams yra vilčių išsilaikyti geriausiųjų komandų tarpe, nežiūrint, jog futbolo lygis Tarybų Sąjungoje yra labai aukštas.

LINKSMI KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

— Kas atsitiks, jei žmonių prieauglis pasaulyje vis mažės, o medicinos mokslas pasieks aukščiausią pažangos laipsnį?

— Visi bus pensininkai.

— Ar galima nupirkti neįkainojamą dalyką?

— Ne! Bet pavogti — galima.

— Kaip atprasti nuo cigarėčių rūkymo?

— Uždegti iš abiejų galų.

— Koks drabužis pats seniausias?

— Figos lapas.

Vaidas iš vėliausių rungtynių Kauno Žalgiris-Maskva CASK. Meta kauniečiai S. Jovaiša. Pratešus rungtynes laimėjo maskviečiai, pelnydami aukso medalius. Žalgiriui atiteko sidabras. V. Kapočiaus nuotr.

Mirė sachmatų meisteris P. Vaitonis

Balandžio 26 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje buvo palaidotas hamiltonietis Kanados ir tarptautinis šachmatų meisteris Povilas Vaitonis.

Povilas gimė 1911 m. Užpalių miestelyje. Baigęs Panevėžio gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune humanitarinius mokslus. Vėliau perėjo į teisės fakultetą ir studijas baigė jau Vilniuje.

Artėjant rusams per Žemaitiją dviračiu pasiekė Baltijos jūrą ir tik paskutiniu momentu pasisekė jam laiveliu pasiekti Švedijos krantus.

1949 metais atvyko į Hamiltoną ir čia išaugino gausią šeimą.

Mėgo daug sporto šakų, bet didžiausiu laimėjimu pelnė šachmatuose. Buvo gavęs tarptautinio šachmatų meisterio titulą.

Vaitonis 1931 m. laimėjo Vytauto Didžiojo universiteto pirmenybes, o sekančiais metais tapo Kauno šachmatų meisteriu. Tris kartus laimėjo Lietuvos šachmatų pirmenybes ir daugelį kartų atstovavo Lietuvai tarptautinėse šachmatų pirmenybėse Latvijoje, Estijoje, Suomijoje, Švedijoje, Anglijoje, Vokietijoje ir Argentinoje. Gyvendamas Švedijoje, taip pat dalyvavo turnyruose ir 1945 m. laimėjo I vietą.

Atvykęs Kanadon, laimėjo 5 Ontario pirmenybes ir du kartus

Kanados šachmatų meisterio titulą (1951 m. Winnipege ir 1957 m. Vancouveryje). Tapęs Kanados šachmatų meisteriu, 1952 m. Hamiltono dienraštyje "Spectator" įvedė šachmatų skyrių ir jį redavo 3 metus.

Su P. Vaitonio mirtimi netekome paskutinio žymesnio šachmatininko iševijoje. Kaip žinome ne taip jau seniai Chicagoje mirė P. Tautvaiša, o Bostone — K. Merkis.

Mirė JAV Latvių Sąjungos pirmininkas

Amerikos Latvių Sąjungos pirmininkas Janis Riekstins 58 m. amžiaus mirė kovo 26 d. tuoj po posėdžių Silver Springs, Maryland. Velionis taip pat buvo Pasaulio Latvių Sąjungos valdyboje. Buvo gimęs Latvijoje. JAV latvių pirmininku išrinktas 1976 m. suvažiavime Chicagoje. Buvo baigęs Hunter kolegiją ir buvo sąskaitininkų prižiūrėtoju CPA įstaigoje New Yorke, taipgi dalyvavo vietinės bažnyčios veikloje.

Velionis buvo rūpestingas šeimos žmogus, su žmona išauginęs sūnų ir dukterį.

Latviai, pagerbdami jo atminimą, įsteigė jo vardu fondą remti studentams. Velionis bendradarbiavo su lietuviams.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
- Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **10%**
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: [212] 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs irengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Mirė Norbertas Kulikauskas

Gegužės 12 d. mirė Vienybės skaitytojas, newyorkiečiams gerai pažįstamas Norbertas Kulikauskas. Jis visada dalyvaudavo lietuvių politiniuose ir kultūriniuose subuviuose, o daugiausia žmonės jį prisimena nuo to laiko, kai 1964 m. tada jauni New Yorko vyrai organizavo "žygi į Jungtines Tautas". Tada Madison Square Garden įvyko didelis mitingas ir koncertas. Jame kalbas pasakė keletas žymių Amerikos politikierių. Po to buvo koncertas, o jam pasibaigus, įvyko demonstracijos prie Jungtinių Tautų, reikalaujant laisvės pavergtosioms Pabaltijo valstybėms.

Newyorkiečiai ir kitų miestų lietuviai žino, kad to "žygio į Jungtines Tautas" dėka lietuvių ir Lietuvos vardas pateko į didžiosios amerikiečių spaudos puslapius ir radijo bei TV programas, bet nežino, kiek čia padėjo Kulikauskas.

Pas Kulikauskus tada gyveno jų dukra Gražina su savo vyru Antanu Mažeika, ir jie abudu buvo vieni iš to žygio rengėjų. Kulikauskų šeima visomis išgalėmis žygininkus rėmė — jų namuose žygininkai rinkosi, svarstė savo planus, darė sprendimus, bet jie neturėjo pinigų, kai Madison Square Garden administracija pareikalavo piniginių garantijų už patalpų apmokėjimą. Tada Kulikauskas ilgai nedvejodamas užstatė savo namą, ir didžiosios Madison Square Garden salės durys žygininkams atsidarė.

Žygis pavyko, liko dar ir pinigų, kuriais išikūrė "Laisvės žiburio" radijo programa. Kulikauskai tą programą rėmė pinigais ir talka.

Bet Kulikausko sveikata pašlijo ir atėjo mirtis. O gyventi jis tikrai dar galėjo — buvo išėjęs į pensiją ir turėjo visko pakankamai. ir amžiumi dar nebuvo senas — šiemet birželio mėnesį jam būtų buvę 70 metų.

Kulikausko kūnas buvo pašarvo-

Felicijus Prekeris

Gegužės 18 d. San Jose, Cal., mirė Felicijus Prekeris, anksčiau gyvenęs Stamford, Conn., iš kur dažnai atvykdavo ir į New Yorko lietuvių kultūrinius rengimus. Vėliau jis su šeima persikėlė į St. Petersburg Beach, Fla., o po to — į San Jose, Cal., kur ir mirė. Jis ilgai ir sunkiai sirgo — turėjo skrandyje piktybinį augulį.

Į Ameriką Prekeris su šeima atvyko 1951 m. iš Anglijos, kurioje išgyveno trejus metus, ten atvykęs iš Vokietijos. Vokietijoje Prekeris dalyvavo skautų veikloje, buvo vyr. skautininku, darbavosi lietuvių bendruomenėje, vadovaudamas kultūriniais renginiais.

Vėlionis buvo gimęs 1908 m. gegužės 18 d. Šeduvoje. Baigęs Šiaulių mokytojų seminariją, jis pradėjo mokytojauti Krioklių pradžios mokykloje, o vėliau ilgesnį laiką dirbo Smalininkų pradžios ir vidurinės mokyklos vedėju. Atgavus Vilnių, iki išvykimo iš Lietuvos, buvo Vilniaus miesto pradžios mokyklų inspektorium.

Paliko žmoną Stasę ir dvi dukras Feliciją Daliją ir Mildą su šeimomis.

Vienybė, 1983 m. gegužės 31 d.

tas Shalins šermeninėje, kur gegužės 15 d. įvyko atsisveikinimas. Kalbėjo dr. Jonas P. Lenktaitis. Palaidotas gegužės 16 d. Cypress Hills kapinėse po gedulingų pamaldų Apreiškimo par. bažnyčioje, kur mišias aukojo kunigai kleb. J. Pakalniškis, A. Račkauskas ir Tėvas Klemensas Žalalis. Giedojo Mečys Razgaitis, vargonais pritariant Viktorui Raliui.

Į laidotuves buvo atvykusi iš Indianos vėlionio dukra Gražina su vyru prof. dr. A. Paegle ir sūnumis ir kartu su motina Liuda rūpinosi tėvo laidotuvėmis.

Kulikauskas buvo gimęs 1913 m. birželio 6 d. Svirginių kaime, Zarasų aps. Baigęs gimnaziją, pradėjo dirbti apylinkės teisme. Atlikęs karinę prievolę, Kaune dirbo Teisingumo, o vėliau Finansų ministerijų žinyboje. Nuo 1953 m. gyveno Kybartuose, dirbdamas Virbalio maitinėje iki jos uždarymo, o pas-kui dirbo Kybartų butų biure iki išvykimo iš Lietuvos, frontui priartėjus.

Su žmona Liuda Labūnaityte, su kuria 1939 m. buvo sukūręs šeimą, ir poros metų dukra Gražina Vokietijoje ilgesniam laikui apsigyveno amerikiečių zonoje buvusioje Scheinfeldo stovykloje. Iš ten su šeima 1949 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno New Yorke.

Tebūnie jam lengva Amerikos žemė, o jo žmonai ir dukrai su šeima — gili užuojauta. (sn)

MIRĖ JONAS GALINIS

Po ilgos ir sunkios ligos balandžio 18 d. Richmond Hill, N. Y. mirė Jonas Galinis. Buvo pašarvotas Shalins laidotuvių koplyčioje, kur balandžio 20 d. įvyko atsisveikinimas. Rožinį sukalbėjo Apreiškimo par. klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Vėlionis palaidotas gegužės 21 d. Cypress Hills kapinėse po pamaldų Apreiškimo par. bažnyčioje, kur giedojo Mečislovas Razgaitis, vargonais pritariant muz. Viktorui Raliui.

Vėlionis paliko liūdinčią žmoną Viktoriją, sūnų Vytautą ir dukrą Danutę su šeimomis. Galinis buvo populiarus lietuvių tarpe, dalyvavo lietuviškų organizacijų veikime ir turėjo daug giminių, kurie į laidotuves buvo atvykę iš kitų miestų. Jo karštą puošė daug gėlių, užrašyta daug mišių ir jo atminimui įamžinti paaukota Kultūros židiniui.

Ipolito Nauragio mirties sukaktis

Gegužės 15 d., sekmadienį, prisimintas prieš vienerius metus miręs šv. Kazimiero parapijos vargonininkas ir chorvedys, operos solistas Ipolitas Nauragis.

Šv. Kazimiero par. vyrų choro vadovo muz. Zigmo Snarskio ir pirm. inž. Algio Glodo iniciatyva buvo surengtas Nauragio mirties sukakties minėjimas. 10 val. r. šv. mišias Nauragio intencija šv. Kazimiero bažnyčioje koncelebravo parapijos kleb. kun. A. Miciūnas, MIC., kun. Bernardinas, OFM., iš Kennebunk ir prel. V. Balčiūnas iš Putnamo. Lektoriai — P. Molis ir V. Garsys. Jautraus pamoklo pradžioje kun. Bernardinas, OFM., nušvietė Nauragio keletą svarbesnių bruožų.

Nauragio duktė Daiva M. O'Connor ir dukterėčia M. Baškienė atnešė aukas. Šv. Mišių metu giedojo stiprus parapijos choras (dirigavo muz. Z. Snarskis), vargonais palydint Olgai Keršytei.

Po mišių Maironio Parko patalpoje buvo pusryčiai. Kalbėjo muz. Z. Snarskis. Jis Worcesterly vėlionį gerai pažinęs ir muzikiniai reikalais turėdavęs ilgus pasikalbėjimus. Jo vargoninkavimo metais jam pačiam ir choristams teko daug ko iš vėlionio pasimokyti. Išdėstęs jo nuopelnus, kalbėtojas prisiminė ir staiga mirusį kun. prof. Ylą, draugavusį su Nauragiu. Kun. Yla buvo pasižadėjęs paruošti Nauragio monografiją. Pradėtą darbą teks užbaigti kitiems.

Padėkos žodį tarė Nauragio duktė Daiva M. O'Connor.

Adv. Algirdas Leonas mirė Baltimorėje. Liko žmona pianistė Galina ir sūnus Algirdas su šeima. Jis gyvai dalyvavo vietos lietuvių kultūrinėje veikloje. Į JAV atvyko 1947 m. iš Vokietijos, kur buvo teisinis patarėju prie UNRRA įstai-gų.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

Inž. Albinas Strazdys nuo gegužės 19 d. pradėjo dirbti prie Brooklyn Bridge remonto. Jis prižiūrės šio tilto remonto darbus kaip inžinierius rezidentas. Inž. Strazdys į New Yorką atvyko iš Rochester, N. Y., kur dirbo prie tiltų statybos. Anksčiau jis ilgai gyveno New Yorke ir su žmona Rūta (Milukaite) dalyvaudavo newyorkiečių kultūrinuose renginiuose Kultūros židinyje.

Lietuvos gen. konsulas New Yorke ieško ipėdinių ar asmenų, kurie žinotų apie prieš 40 metų Amerikoje mirusį Vincą Butkvičių, žinomą ir kaip William Butchler ir Vincas Butkevičia. Savo testamentu jis paliko \$15-os tūkst. vertės turta giminėms Lietuvoje. Testamento vykdytojai negali surasti ipėdinių. Rašyti šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N. Y. 10024.

Petras Ažuolas, Laima Šileikytė-Hood ir Philip Skabeikis pasidalijo įdomiomis mintimis apie vyresnio amžiaus žmonių problemas gegužės 22 d. Kultūros židinyje įvykusioje popietėje. Įvadinę kalbą pasakė dr. Aldona Janačienė. Popietėje dalyvavo apie 50 asmenų. Nutarta šaukti New Yorko lietuvių moterų organizacijų atstovų susirinkimą, kuris aptartų lietuvių savitarpio pagalbos organizavimą vyresnio amžiaus žmonėms.

Muzikas Vytautas Strolia, vienas iš daugelio kalbėtojų dramos aktorius Henriko Kačinsko pagerbime, kuris įvyko Kultūros židinyje gegužės 13 d., priminė, kad dar nėra išleista šio aktorius skaitinių plokštelė. Jis ragino sudaryti fondą leisti dramos aktorių skaitinių plokštelėms taip, kaip leidžiamos muzikos kūrinių atlikėjų plokštelės.

POSEDŽIAVO LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA

Birželio 4 d., susirinko Lietuvos Vyčių Centro Valdyba (Supreme Council of the Knights of Lithuania) Manhattano Aušros Vartų parapijos salėje. Tai buvo prieššeiminis suvažiavimas, kurį globojo New Yorko vyčių 12 skyrius. Suvažiavimą atidarė 12 val. Centro Valdybos pirm. Loreta Stukienė.

Suvažiavimas apsvartė būsimo visuotinio seimo reikalus, nustatydamos diskusinių ratelių (panel) temas, "Aušros" šimtmečio minėjimą seimo metu, seimo prezidiumo sudėtį ir kaikurių rezoliucijų projektus. Suvažiavimo darbotvarkėje buvo Šv. Kazimiero jubiliejaus klausimas, ritualų ir laipsnių taškų rinkimo sistemos pakeitimas, Lietuvos Vyčių 75 metų sukaktuvinio komiteto sudarymas ir einamieji reikalai.

Lietuvos Vyčių visuotinis seimas įvyks 1983 m. rugpjūčio 18-21 dienomis Philadelphijoje, Holiday Inn viešbutyje, netoli nuo istorinės JAV Nepriklausomybės salės ir Nepriklausomybės Varpo paminklo. **AMB**

12

75-erių metų gyvavimo sukaktį šiemet spalio 9 d. mini Viešpaties Atsimainymo parapija Maspeth. Po iškilmių bažnyčioje banketas bus svetimtaučių salėje Ridgewoode. Kai kurie maspetiečiai kvestionuoja Maspetho rengėjų praktiką pietus-banketus ruošti svetimtaučių salėse, kai tuo tarpu turime puikią salę savo pačių parapijoje. Neseniai ir kun. Stasio Railos sukakties banketas buvo taip pat išvežtas iš Maspetho į svetimtaučių salę Woodhavene.

Paulius Jurkus kalbės apie Aušros 100 metų sukakties minėjimą, kurį rengia SLA moterų 99 Kuopa SLA Centro patalpose birželio 19

Pranas Ažuolas, kurio vaistinėje "Oak Park Pharmacy" Brooklyne praktiką atlieka Brooklyno kolegijos studentai farmacininkai, gavo 1982 metų geriausio vaistinininko instruktoriaus žymenį. Jį paskyrė Syntex Labs, kasmet atžyminti tuos vaistinininkus, pas kuriuos praktikuojasi studentai.

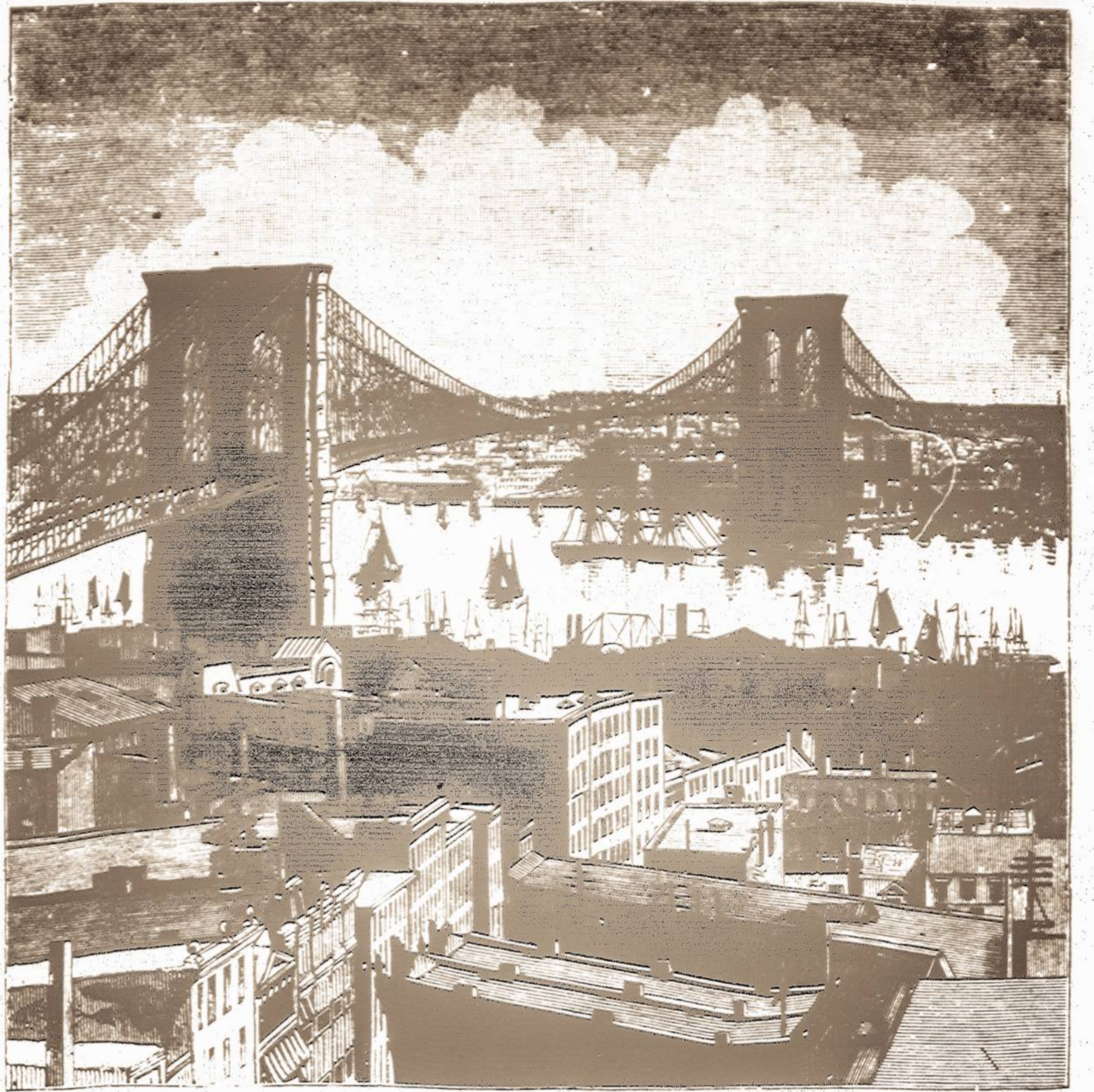
Romas Kezys, Vytis International Travel Service, Inc. vedėjas, tvarko kelionių reikalus visų, vykstančių į Romą šv. Kazimiero 500 metų sukakties minėti. Iš New Yorko išvykstama ateinančių metų vasario 26 d., o grįžtama kovo 5 d. arba kovo 12 d. (kas norės pasilikti vieną savaitę ilgiau). Rezervuoti du Boeing 747 lėktuvai. Šią lietuvių ekskursiją rengia Centrinis Komitetas paminėti šv. Kazimiero 500 metų sukaktį.

Algis Daukša, newyorkietis sportininkas, gegužės 21 d. susituokė su Sofija Kustera, jugoslavų kilmės mergina, su kuria prieš metus susipažino Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos tradiciniame margučių baliuje. Vestuvinės vairsės įvyko Kultūros židinyje.

Dail. Albinas Elskus savo vitražus išstatė dviejose parodose, kurių viena vyksta Craft Center, Brookfield, Conn., o kita — New Yorke — Experimental Glass Workshop. Pirmoji prasidėjo gegužės 8 d. ir tęsis iki birželio 26 d., o antroji — nuo gegužės 13 d. iki birželio 5 d.

Skulpt. Petras Vaškys sukūrė šv. Kazimiero sukaktuvinio medaliaus projektą, kuris jau gaminamas Franklin Mint medalių kalykloje, Philadelphijoje. Medalis bus dviejų rūšių — sidabro ir bronzos. Renkamos aukos išlaidoms padengti — jos sieks iki \$25 tūkst.

Anatolijus Kairys laimėjo Lietuvių Rašytojų draugijos 1982 metų grožinės literatūros premiją už savo tautosakinį romaną "Pažadų dvaras". Jury komisija paskyrė jį balsų dauguma. Komisijoje buvo pirm. dr. Elena Tumienė, sekr. Algis Raulinaitis, nariai: Bernardas Brazdžionis, Jurgis Gliuda ir Ignas Medziukas.

Taip viena litografija vaizduoja Brooklyn tiltą prieš 100 metų, kai jis buvo tik ką pastatytas. Dėl jo ilgumo jį tada vadino astuntuoju pasaulio stebuklu.

O štai Brooklyn tiltas po šimto metų, su taip įprastu fonu — New Yorko dangoraižiais, kur išikūrė pasaulio prekybos centrą.

ANDRIUS EIVA . . .

Atkelta iš 1 psl.

Eiva reporteriui priminė, kad Amerika nuo II Pas. karo rėmusi laisvės kovotojus Lietuvoje, Albanijoje, Ukrainoje, Lenkijoje, Tibete, Kinijoje, Kuboje, Kurdistane, Angoloje ir Laos ir Sumatroje, bet vėliau atsimitusi.

Reporteris rašo, kad Lietuvos reikalas Eivą labiausiai uždegęs, nes Eivos senelis yra buvęs Lietuvos kariuomenės generolas Kazimieras Ladyga, I Pas. karo metu kovojęs prieš rusų revoliucionierius ir 1925-1927 metais buvęs nepriklausomos Lietuvos kariuomenės štabo viršininku. Iš kariuomenės išėjęs, nes buvęs socialdemokratiškas pažiūrų (kaip ir jo žmona — Eivos senelė) ir buvęs priešingas Lietuvos krypimui į diktatūrą.

Svarbiausiu dalyku buvusi Lietuva, kurios nepriklausomybė buvo prarasta, kai sovietai Lietuvą okupavo 1940 m. Tada ir gen. Ladyga buvo suimtas, ištremtas į Sibirą ir ten numarintas.

Eiva yra gimęs pabėgėlių stovykloje Bonnoje, Fed. Vokietijoje,

1948 m. spalio 26 d., užaugintas pasakojimais apie lietuvių rezistenciją, apie Amerikos pažadus ir paskui jų sulaužymą.

Tad, išgirdęs apie rusų invaziją į Afganistaną 1979 m., Eiva su žmona pasitaręs, išėjo iš West Point tarnybos ir įvairiai uždariaudamas, mokydamas Amerikos kareivius vokiškai ir vairuodamas taksi, Vokietijoje, jis pats finansavęs savo penkias keliones į Afganistaną. Amerikoje ir Vokietijoje esančiose JAV bazėse jis dalyvavęs afganų partizanų apmokyme, paskui juos lydėjęs į kovos lauką, bet pats kovose nedalyvavęs. Jis reporteriui pasakojęs ir apie tai, kaip jis treniravęs afganus veikti, kad sovietų kariai dezertyruotų.

Taigi, tokia įdomi ir mišlinga Andriaus Eivos veikla, kurios, suprantama, šiomis sąlygomis negalima bešališkai patikrinti. Tik ateitis parodys, kaip iš tikrųjų yra buvę.

Skaitytojus prašome: nepamirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą.

Viehybe, 1983 m. gegužės 31 d.